

PROPOJENÍ

ATELIÉR VALOUCH - STIBRAL - SEMERÁK

PETRA

RYCHTARČÍKOVÁ

DIPLOMOVÁ PRÁCA

FA ČVUT 2025

OBSAH

anotace	5
analytická časť	6-65
úvod	6-9
nebúrať, zveladiť!	10-15
referencie revitalizácií sakrálnych stavieb	6-11
zabudnuté/zachované	22-25
synagóga vo vrbovom	26-51
prístupy k revitalizácii	52-65
ako ďalej?	66-67
návrhová časť	68-127
bibliografia/prehlásenia	128-134

PR POJENÍ

Prepojenie v tejto práci chápem ako spojenie minulosti s prítomnosťou a budúcnosťou.

Architektonické dedičstvo je významnou súčasťou identity miest a spoločnosti. Mnohé historické budovy časom stratili svoju funkciu a chátrajú, najmä náboženské a priemyselné stavby. Priemyselné objekty nahradili nové technológie, zatiaľ čo náboženské postupne strácajú svoje pôvodné využitie s klesajúcim počtom ľudí navštevujúcich bohoslužby. Ich špecifické priestorové vlastnosti historický a symbolický význam robia tieto stavby zaujímavými aj pri zmene ich využitia.

Na Slovensku patria medzi najviac opustené a nevyužívané stavby synagógy, keďže židovská populácia je dnes o 98 % nižšia než pred druhou svetovou vojnou. Synagógy sú kultúrnymi pamiatkami, a preto je ich rekonštrukcia technologicky aj finančne náročná. V dôsledku toho väčšina stojí prázdna a chátra.

Mojím cieľom je poukázať na tieto stavby a navrhnúť spôsob ich opätovného začlenenia do spoločnosti nájdením nového účelu na konkrétnom príklade. Nové využitie môže nielen zvýšiť povedomie o týchto budovách, ale aj financovať ich obnovu a tým ich zachrániť. Malo by ísť o zásahy, ktoré sú finančne nenáročné, rešpektujú historickú hodnotu a sú prípadne reverzibilné či recyklovateľné.

“Ťažisko verejného záujmu vykonávaného verejnou inštitúciou by nemalo spočívať v “papierovo” najvýhodnejšej správe majetku, ale v udržateľnom rozvoji a zvyšovaní kvality života občanov vo všetkých relevantných oblastiach. Verejný záujem spočíva júci v efektívnom hospodárnom nakladaní s verejným majetkom by nemal končiť pri predaji a prenájme, teda de facto stratou kontroly nad týmto majetkom.”
Zuzana stanova, str 219

CIELE

- poukázať na stav nevyužívaných budov na Slovensku
- ukázať možné spôsoby obnovy prostredníctvom konkrétnych referencií a úspešných príkladov.
- aplikovať získané poznatky na návrhu konkrétnej stavby, pričom bude rešpektovaná jej historická a kultúrna hodnota.
- navrhnuť riešenie čo najbližšie k realite, s ohľadom na finančné možnosti menšieho slovenského mesta (ktoré pravdepodobne nebude disponovať rovnakými zdrojmi ako projekty v metropolách).
- hľadať udržateľné spôsoby financovania a zabezpečiť maximálne využitie budovy už počas procesu obnovy.

NEPREDAT!
ZVELADIŤ!

VEREJNOPROSPEŠNÁ SPOLUPRÁCA PRE UDRŽATEĽNÚ BUDÚCNOSŤ

Mestské priestory by nemali byť len predmetom predaja súkromným investorom, ale miestom prístupným všetkým, kde namiesto exkluzívneho vlastníctva jednotlivca či firmy slúžia širokej verejnosti. To umožňuje **stabilitu zhora poskytovanú mestom, inštitúcie, ktoré v budovách sídlia im zas dávajú život.**

Dôležitým prvkom je **spolupráca** medzi samosprávou, komunitami a ďalšími partnermi. Kultúrne a komunitné centrá, ako napríklad Cvernovka, ukazujú, že verejný priestor môže byť živým multigeneračným centrom, kde sa stretávajú rôzne skupiny a vznikajú nové prepojenia.

Takéto verejné centrá vytvárajú **ekosystém** spolupráce a vzájomnej finančnej podpory medzi mestom a sídliacou inštitúciou so spoločným cieľom zachovania kultúrnej hodnoty stavby a udržania komunity v meste. Financovanie takýchto projektov musí byť udržateľné. Granty môžu byť užitočné, ale nestačia na dlhodobý chod – preto je potrebné **diverzifikovať zdroje príjmov**. Neziskový model neznamena nulový zisk, ale to, že všetky finančné prostriedky sa opäť investujú do rozvoja komunity a udržiavania priestoru.

Nižšie nájom oproti trhovým cenám umožňujú širšiemu spektru ľudí zapojiť sa a využívať priestor na tvorbu, podnikanie či spoločenské aktivity.

Hoci takéto projekty prinášajú množstvo výziev, vždy sa nájde cesta, keď na tom ľuďom záleží. Práve táto **srdcová záležitosť** a spoločné úsilie sú kľúčom k tomu, aby podobné iniciatívy nielen prežili, ale aj prosperovali.

PRÍPADOVÉ ŠTÚDIE ZO SLOVENSKA

Nasledujúce projekty sú vybrané na základe knihy *Nepredať! Zveľadiť!* od nadácie Cvernovka. Ide o publikáciu, ktorá skúma a analyzuje nevyužívaný samosprávny majetok a skúma postupy a príklady jeho revitalizácie a navrátenia do užívania v prospech mesta a verejnosti. Zaoberá sa právnymi aspektami, financovaním, postupmi revitalizácie a slúži ako manuál pre revitalizáciu budov ako je práve Synagóga vo Vrbovom.

Prípadové štúdie slúžia najmä ako ukážka a inšpirácia toho, že projekty tohto štýlu majú na území Slovenska zmysel.

POLITICKÝ KONTEXT

„Tým, že zostala budova opustená, nevyhla sa ani vandalizmu. Príbeh Pistoriho paláca spadá do obdobia od deväťdesiatych rokov minulého storočia až do obdobia finančnej a hospodárskej krízy v rokoch 2008-2011, pre ktoré boli typické tzv. príbehy rodinného striebra, najmä v centre hlavného mesta. Verejné, nevyužívané lukratívne budovy sa nechali z dôvodu údajného nedostatku verejných zdrojov nevyužívané chátrať a následne boli za nízku cenu stanovenú znaleckým posudkom predané rôznym podnikateľom. Tieto predaje často sprevádzali pochybnosti o výške kúpnej ceny, alebo aj o personálnom prepojení kupujúcich na verejnú správu (predávajúcich).

Prostriedky z predaja orgány verejnej správy zvyčajne za pomerne krátky čas spotrebovali, čo len podčiarkuje krátkozrakosť týchto rozhodnutí. Predajom spomínaných budov si totiž nielen zlikvidovali potenciálne dlhodobé zdroje príjmu, ale zbavili sa objektov, ktoré sa v budúcnosti častokrát ukázali ako potrebné na poskytovanie verejných služieb (napríklad škôlky, zariadenia pre seniorov či administratívne priestory). Verejné inštitúcie tak museli túto potrebu riešiť nákladným prenájmom od súkromných spoločností.

„Aj samospráva bratislavského Starého Mesta v období rokov 2000-2010 predala množstvo podobných budov, napríklad paláce na Hlavnom námestí či na iných miestach pešej zóny. O účelnosti týchto transakcií nechceme špekulovať, ale faktom je, že v čase realizácie projektu Pistoriho paláca disponovala Mestská časť už len zlomkom využiteľného nehnuteľného majetku. V celosti disponovala Zichyho palácom na Ventúrskej ulici (kultúrne centrum), Jurenákovým palácom (budova Miestneho úradu Starého Mesta) a Pistoriho palácom.“ (*Nepredať! Zveľadiť*, s. 87)

projekt:
lokalita:
typ organizácie:
vlastník:
obsahová náplň:

Pistoriho palác

Bratislava, širšie centrum
miestna samospráva
Mestská časť Staré Mesto
kino, multifunkčné sály, galerijné priestory, kancelárie pre MVO, knižnica

Budova v centre Bratislavy zostala po meniacich sa majiteľoch počas druhej svetovej vojny a socializmu prázdna a chátrajúca. Mestská časť začala palác premieňať na kultúrne a komunitné centrum v spolupráci s občianskym združením VIA CULTURA, FILM EUROPE a s pomocou mnohých dobrovoľníkov a študentov záhradníctva. Projekt bol financovaný až po štyroch rokoch fungovania a získania širšieho povedomia v spoločnosti z grantov Islandu, Licht-enštajnska, Nórska a štátneho rozpočtu SR v rámci programov na obnovu kultúrnych pamiatok.

Táto iniciatíva ukazuje, že je vhodné začať čo najskôr, aj keď len s testovacou a provizórnou prevádzkou, namiesto čakania na väčšiu finančnú podporu. „Tým, že palác začal žiť, dostal sa do povedomia verejnosti a médií, čo utlmilo dlhodobý tlak na jeho predaj a zároveň odradilo vandalov.“ (*Nepredať! Zveľadiť*, s. 87)

1

2

3

4

projekt:
lokalita:
typ organizácie:
vlastník:
obsahová náplň:

Výmenníky SPOTs

Košice, sídliská
mestská príspevková organizácia
Mesto Košice
komunitné centrá, obsah podľa
potrieb obyvateľov

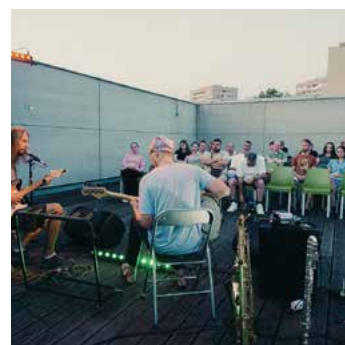
Projekt v Košiciach sa zaoberá budovami výmen-
níkov tepla na sídliskách, ktoré po modernizácii
stratili svoj pôvodný účel. „Konverzia tzv. výmen-
níkov na 'kultúrne body okraja' úspešne splňa zámer
decentralizovať kultúru mimo centra mesta a posky-
tovať priestor pre komunitu.“ (Nepredať! Zveľadiť, s.
116)

Mesto doteraz transformovalo šesť týchto staníc na
variabilné priestory pre obyvateľov sídlisk. Slúžia ako
miesta pre výstavy, koncerty, workshopy a podobne.

Začiatok projektu bol financovaný z európskeho
grantu a v súčasnosti pokračuje pod záštitou mes-
ta. Projekt naďalej funguje vďaka angažovanosti
obyvateľov sídlisk, čo ukazuje, že podobné kultúrne
priestory sú pre komunitu potrebné.

5

6

7

projekt:

KULTÚRNO-KREATÍVNE CENTRUM KLÁŠTOR

lokalita:
typ organizácie:
vlastník:
obsahová náplň:

Rožňava, historické centrum
občianske združenie
Mesto Rožňava
zázemie pre občianske združenia,
umelcov a iné; prevádzky fungujúce
na báze sociálneho podnikania;
rezidenčné ubytovanie; umelecké
ateliéry a štúdiá; priestor na kultúrne a
vzdelávacie podujatia

Budova kláštora v Rožňave sa dostala do používania vďaka
už fungujúcemu občianskemu združeniu Otvor, ktoré hľad-
alo stabilný priestor pre svoje kultúrne aktivity. OZ získalo
kláštor po dlhom vyjednávaní podmienok do dlhodobého
prenájmu od mesta. „Nájom je každoročne vypočítaný ako
suma preinvestovaných prác a iných investícií, ktoré svojím-
charakterom zhodnocujú budovu.“ (Nepredať! Zveľadiť, s.
128)

OZ Otvor musí v rámci zmluvy do piatich rokov sprevádz-
kovať 50 % priestorov. Kláštor je registrovaná kultúrna pamä-
tka a jeho rekonštrukcia musí prebiehať pod dohľadom
Pamiatkového ústavu.

9

10

11

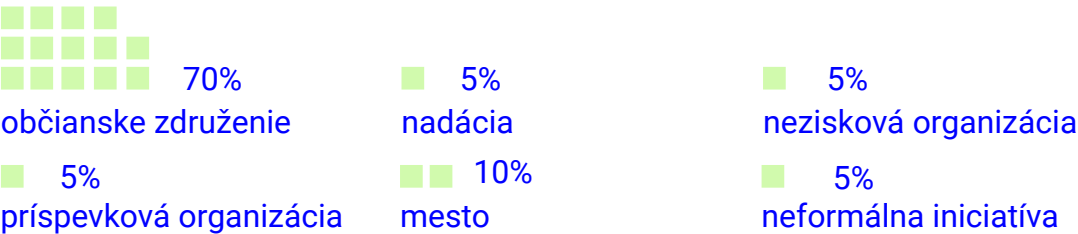
12

DOTAZNÍKY

Následující průzkum vypracovali Zuzana Žurinková a Miota Sidorová a bol publikovaný v knihe Nepredať! Zveľadiť!. Oslovených bolo 20 iniciátorov projektov obnovy nevyužívaných budov na Slovensku, ktorí boli vybrani na základe "úspešnosti, veku, veľkosti investícií a regionálneho rozloženia". Zobrazená je iba vybraná ukážka z ankety, ktorá ukazuje možné riešenie a reálnosť diplomového projektu.

TYP ORGANIZÁCIE

Uvedte prosím typ organizácie, cez ktorú realizujete Váš projekt.

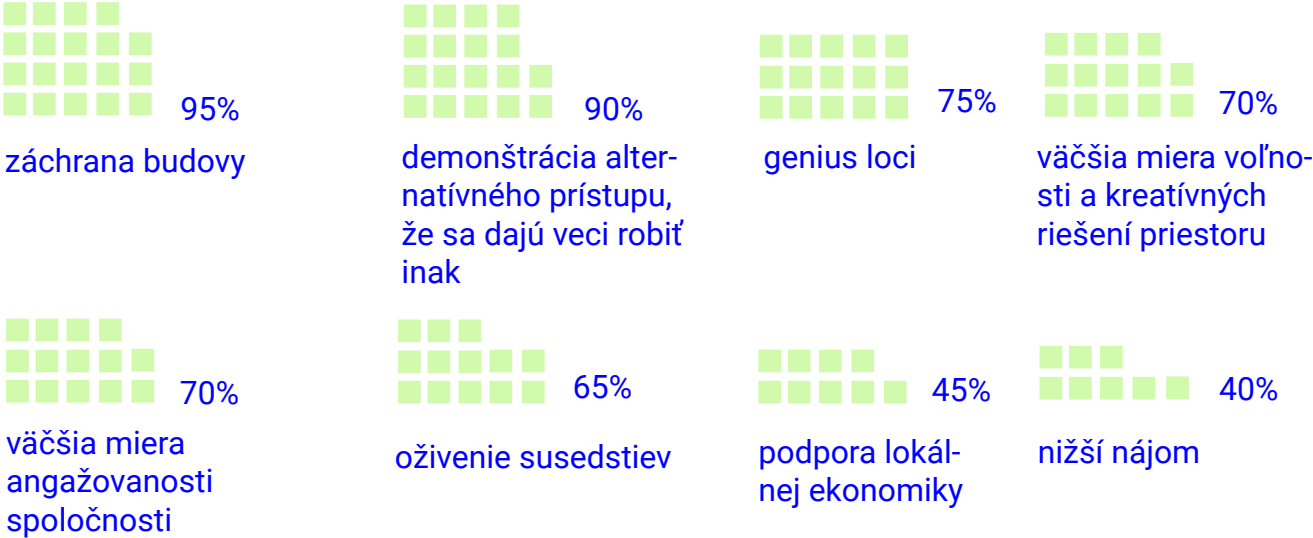
TYP VLASTNÍKA

Komu patrí budova/priestor, v ktorom vykonávate svoje aktivity?

PRÍLEŽITOSTI REVITALIZÁCIE

V čom vidíte pridanú hodnotu revitalizácie dlhodobo nevyužívaného priestoru?

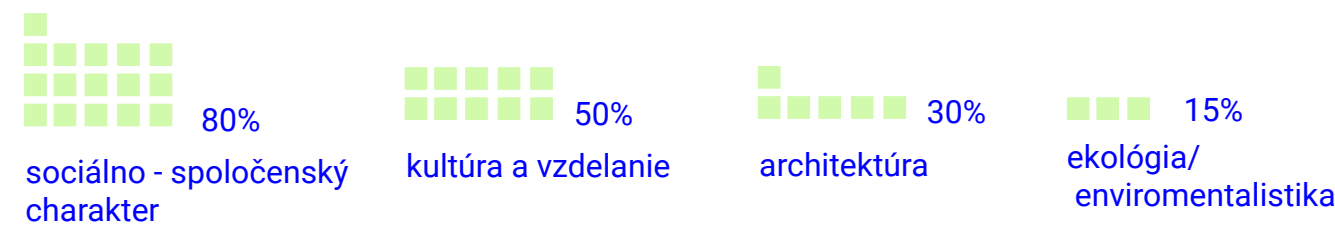
FINANCOVANIE

Akú máte nastavenú spoluprácu s vlastníkom z finančného hľadiska a prostriedkov?

IMPULZ VNIKU

Má Váš projekt za jeden z cieľov uspokojenie potrieb alebo riešenie konkrétneho spoločenského / enviromentálneho/problému danej lokality a komunity? Ak áno, prosím špecifikujte dané potreby/ problémy a ich riešenia

"Obnova zanedbaných a opustených území a objektov má potenciál byť významným a zmysluplným hýbateľom rozvoja regiónov, v kombinácii s ďalšími faktormi a lokálnymi zdrojmi."
Ministerstvo dopravy a výstavby SR (str. knuhy 32)w

REFERENCIE REVITALIZÁCIÍ SAKRÁLNYCH STAVIEB

SINT-PIETERS-BANDEN , TV urbain architectencollectief 13

ONZE-LIEVE-VROUW, BOGDAN & VAN BROECK 14

SINT-CHRISTOFFEL, Studio Open Kerken 15

HEILIGE AMANDUS , TV urbain architectencollectief 16

ONZE-LIEVE-VROUW , Studio Open Kerken 17

ONZE-LIEVE-VROUW ONBEVLEKT, Studio Open Kerken 18

SINT-FRANCISCUS, Studio Open Kerken 19

V Belgicku, podobne ako v mnohých iných európskych krajinách, nastáva úpadok nábožensky založených ľudí. Kostoly zostávajú prázdne a bez finančnej podpory. Vzni-

kajú architektonické iniciatívy, ktoré dávajú týmto stavbám nové využitie a zároveň ich zachraňujú.

20

projekt: **Maniak Padoue**
 architekti: Emmanuel Ramirez-Mauroy, Julien Barattucci
 lokácia: Vorst, Belgicko
 realizácia: 2023
 klient: súkromný
 zdroj: <https://archiweek.urban.brussels/en/event/maniak-padoue-3>

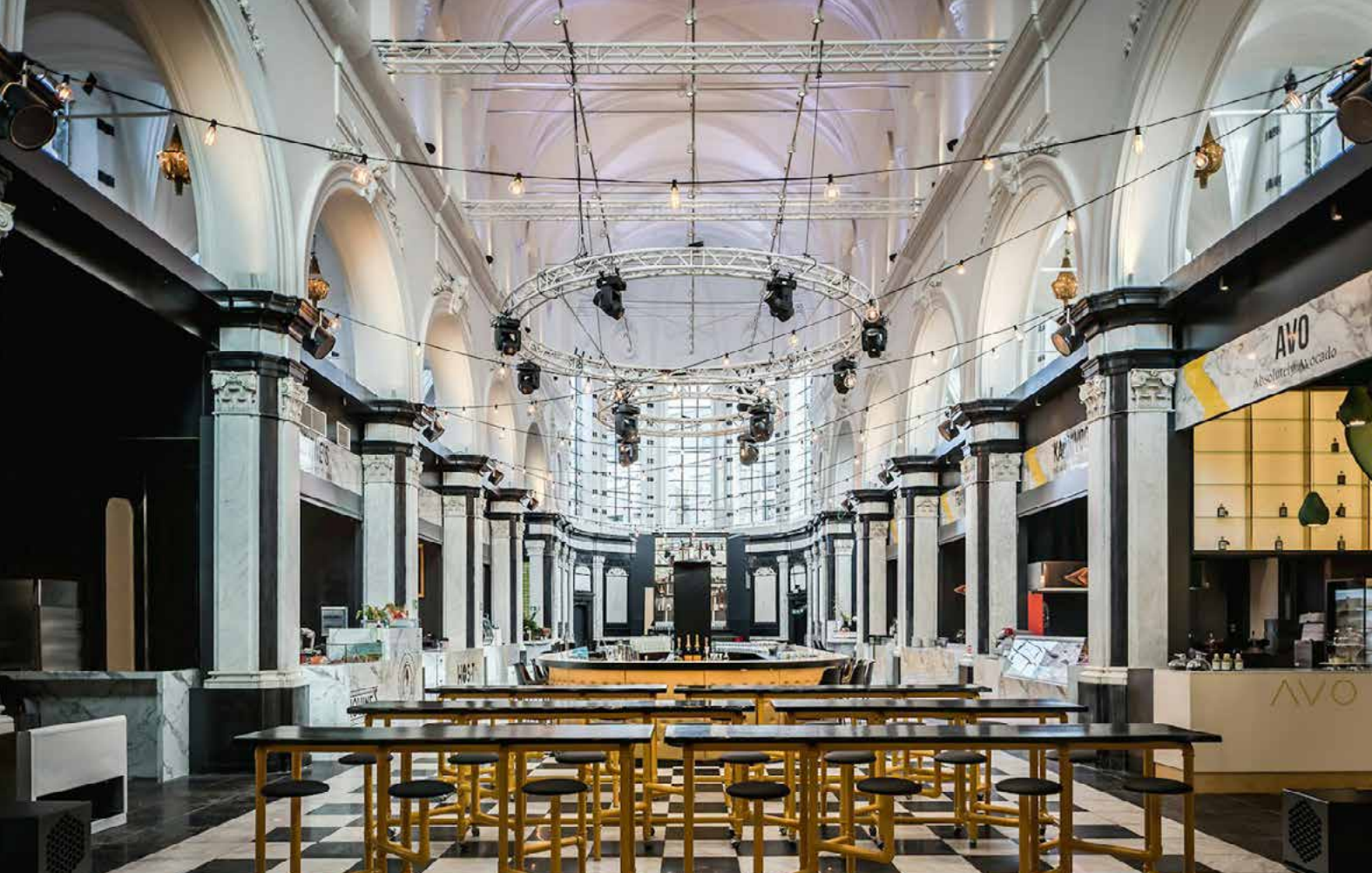
Jedným z takýchto príkladov je kostol St. Anthony of Padua, ktorý bol premenený na lezecké centrum. Majitelia centra si kostol len prenajali a všetky architektonické a náboženské prvky zostali pri zmene využitia zachované.

21

projekt: **Kostol Heilig Hart**
 architekti: Mieke Goegebuer, Rudy Janssens, Chloë Raemdonck
 lokácia: Ghent, Belgicko
 realizácia: 2024
 klient: mesto Ghent v sv spolupráci s farnosťou
 zdroj: <https://b-juxta.be/projects/heilig-hart-church>

Ďalším príkladom je projekt financovaný mestom, ktorý sa zameriava na obnovu a prestavbu kostola Heilig Hart v belgickom Gente. Architekti rekonštruovali stavbu s rešpektom k histórii. Pôvodné prvky dlažby boli zachované alebo doplnené novými vzormi. Fasáda, vitráže a fresky prešli obnovou. Do kostola bola ako nová funkcia vložené mestské komunitné centrum.

22

projekt: **Baudelo Abbey**
architekti: Jan Coopman, Jan De Kesel, Mieke Goegebuer, Hans Van Bever
lokácia: Ghent, Belgicko
realizácia: 2019
klient: súkromný
zdroj: <https://b-juxta.be/projects/baudelo-site>

24

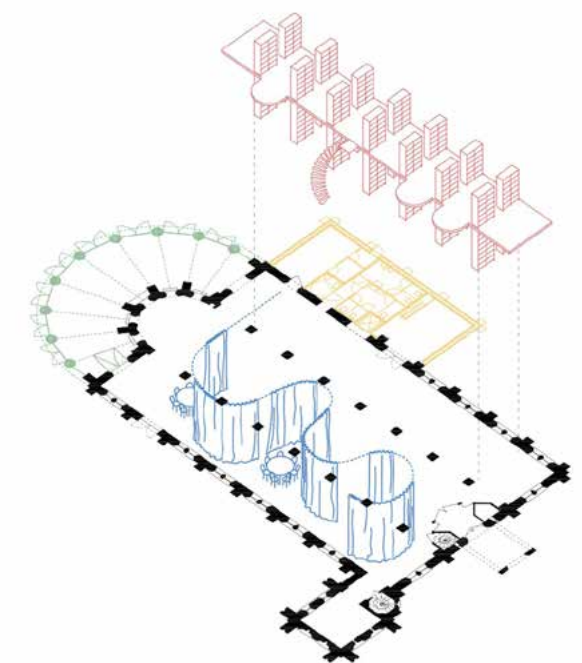
projekt: **Abbess House**
architekti: Mieke Goegebuer, Emma Heyneman, Lieven Latruwe, Helena Mullie, Jotte Verrept, Anton Witdouck
lokácia: Ghent, Belgicko
realizácia: 2026
klient: mesto De Panne
zdroj: <https://b-juxta.be/projects/sint-pieterskerk-de-panne>

Kostol v Baudelo bol roky opustený a chátral. Projekt budovu zachránil tým, že zafinancoval jeho statickú obnovu. Vznikla z neho multifunkčná sála pridaním novej vyvýšenej podlahy na pôvodnú a celkovým zariadením interiéru.

23

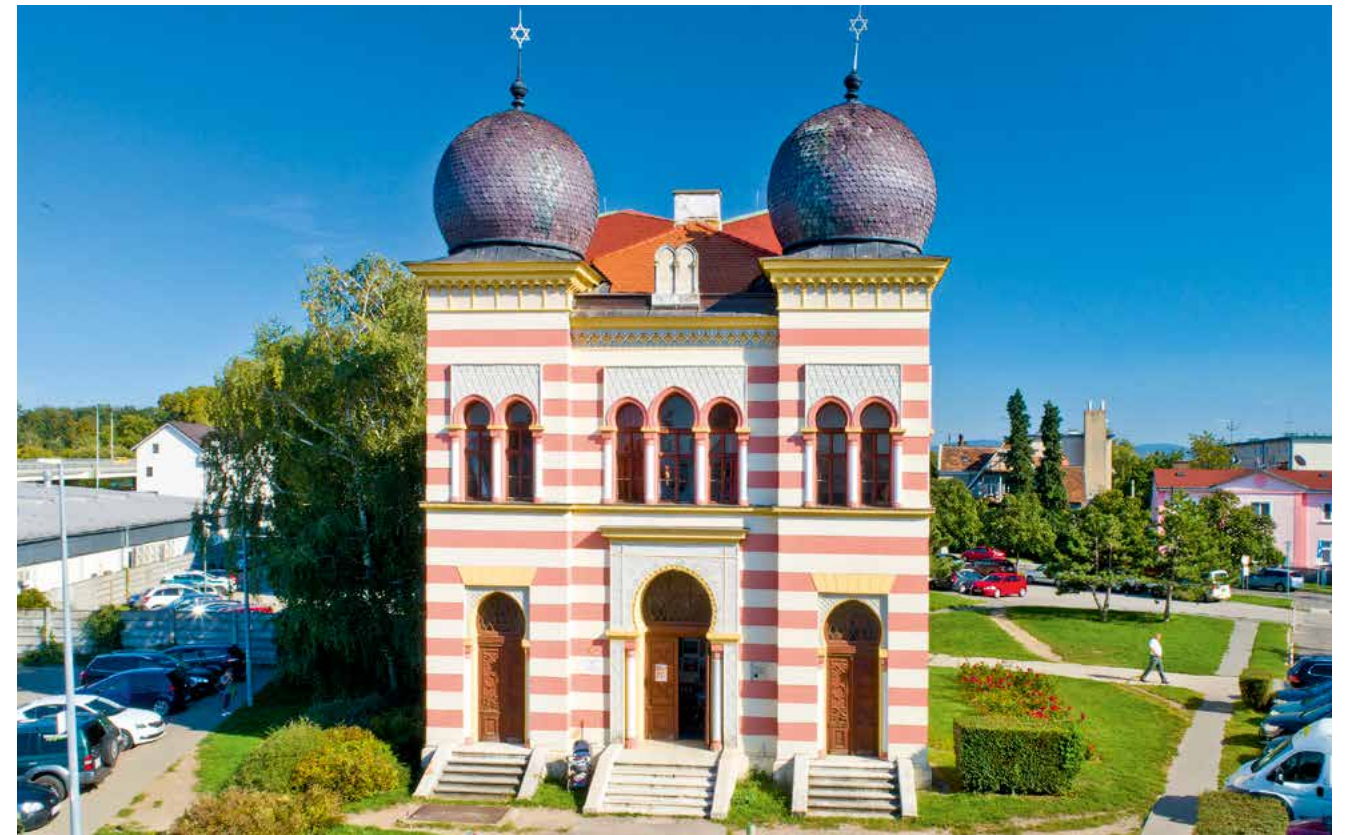
Prestavba kostola St. Peters in De Panne je momentálne vo fáze výstavby pod záštitou mesta. Kostol sa premení na mestskú knižnicu s multifunkčnou sálou. Návrh zachováva základnú charakteristiku kostolov, teda otvorený priestor, pričom na dosiahnutie vhodnej akustiky využíva akustické závesy. Prvky v priestore sú flexibilné a ľahko odstrániteľné, čo umožňuje jednoduchú úpravu dispozície v budúcnosti. K pôvodnému kostolu je navrhnutá prístavba s priestorom pre kaviareň.

25

*"proces revitalizácie sťažujú komplikované
vlastnícke vzťahy a skutočnosť, že existujú
územia, ktorých riešenie je ľahšie,"*

ZACHOVANÉ/ ZABUDNUTÉ

26

27

Historické budovy, ako sú napríklad synagógy s nízkou židovskou populáciou, stratili svoje využitie. Mnohé zostali po vojne opustené. V období komunistického režimu štát začal takéto stavby, ako synagógy či

zámky, využívať ako sklady, kancelárie alebo nemocnice. Aj keď často necitlivým spôsobom, práve táto zmena využitia mnohé z nich zachránila.

28

Okrem zachovanej architektúry má stavba aj dôležitý spoločenský význam. Vďaka tomu, že slúži ako umelecká škola, ňou prejde veľké množstvo detí. Mnohé pamiatky sa menia na múzeá, kde návštevník v krátkom čase prejde expozíciou, ocení jej hodnotu, no ďalej sa už o budovu nezaujíma. Malackú synagogu

však môžu obyvatelia mesta skutočne zažiť. Historická stavba pôsobí na človeka oveľa intenzívnejšie, keď v nej trávi dlhší čas, najmä pri kreatívnych činnostiach, ako je výtvarné umenie alebo divadlo. Malacká synagoga je dnes jednou z mála zachovaných a stále fungujúcich synagóg na Slovensku.

30

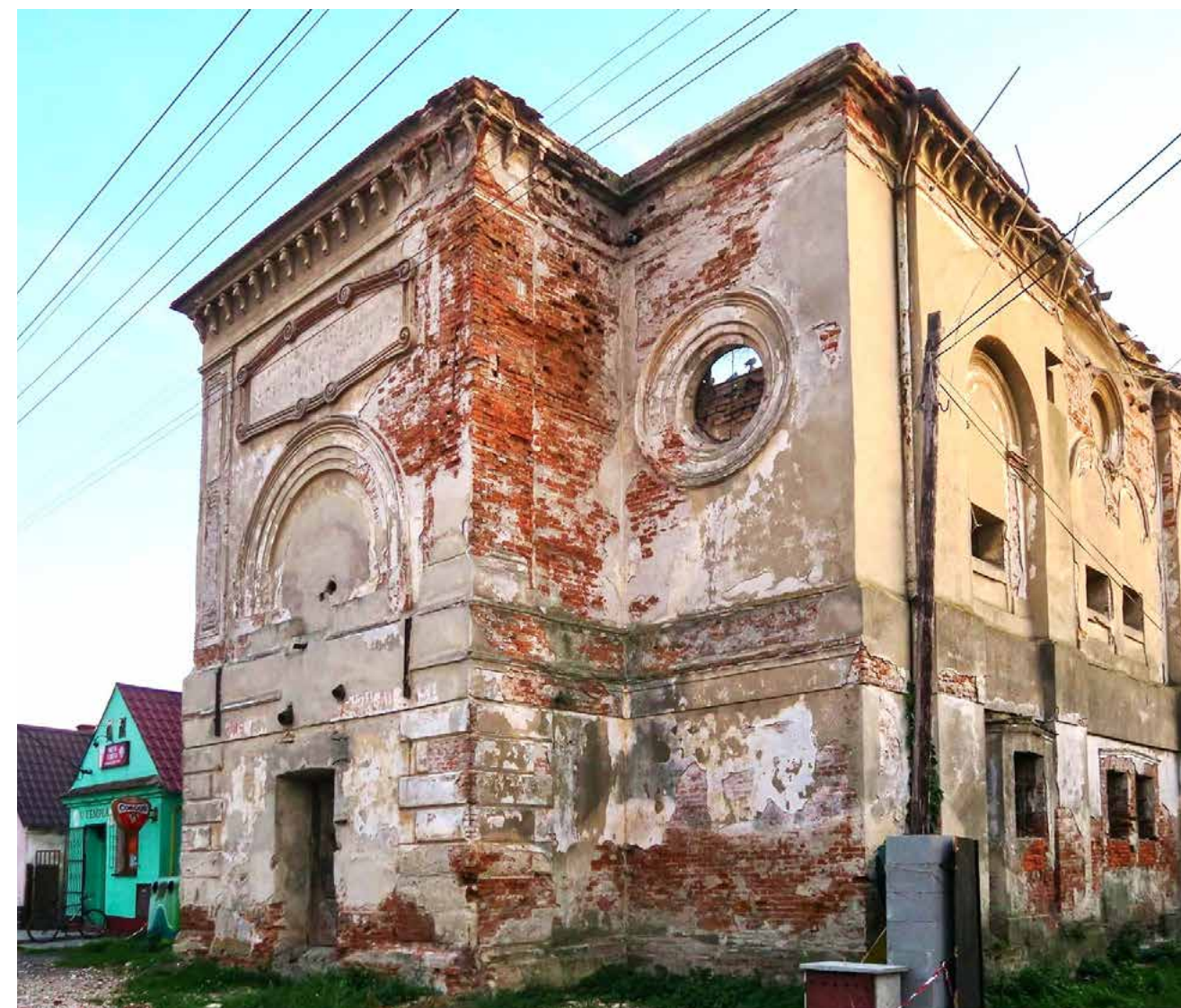
Synagoga v Šaštíne, tridsať kilometrov od Malaciek, také šťastie nemala. Zostala nevyužitá a postupne chátrala. Dlhé roky stála v centre dediny ako opustená ruina, až kým ju nezviditeľnila skupina Čierne diery vo svojej publikácii. Vzbudil sa o ňu záujem a začali sa prvé snahy o jej obnovu. V súčasnosti je však situácia veľmi náročná, keďže potrebných úprav je veľa a finančných prostriedkov na záchranu nevyužívanej ruiny málo.

29

Rozdiel je viditeľný na príklade synagóg v Malackách a Šaštíne na západnom Slovensku. Malacká synagoga bola po odsťahovaní židovskej komunity až dodnes využívaná ako základná umelecká škola. Aj keď ju pamiatkari mohli vnímať ako znehodnotenú vložením podlažia na miesto pôvodného

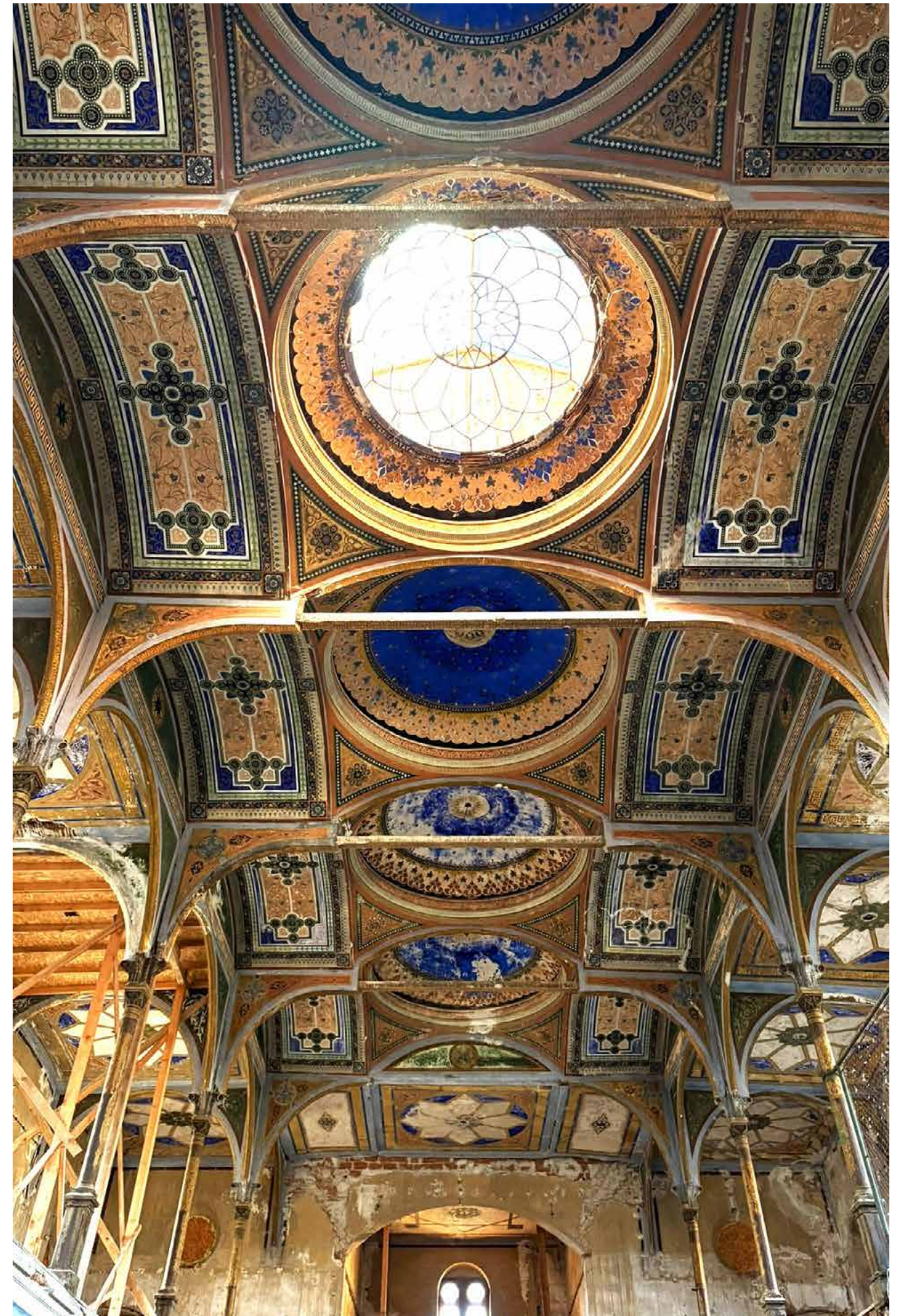
ochodzu a zakrytím vitráží, budova ako celok zostala zachovaná. Pravidelné financovanie školského zariadenia umožnilo nielen základnú údržbu, ako opravu strechy, okien a vykurovania, ale aj estetickú obnovu fasády, maľovaných kaziet a stĺpov.

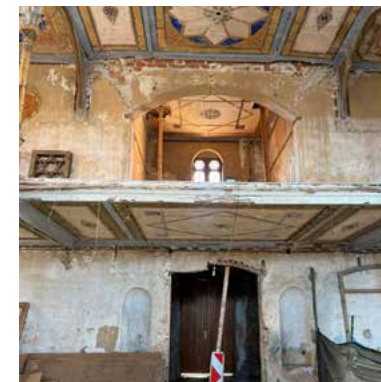
31

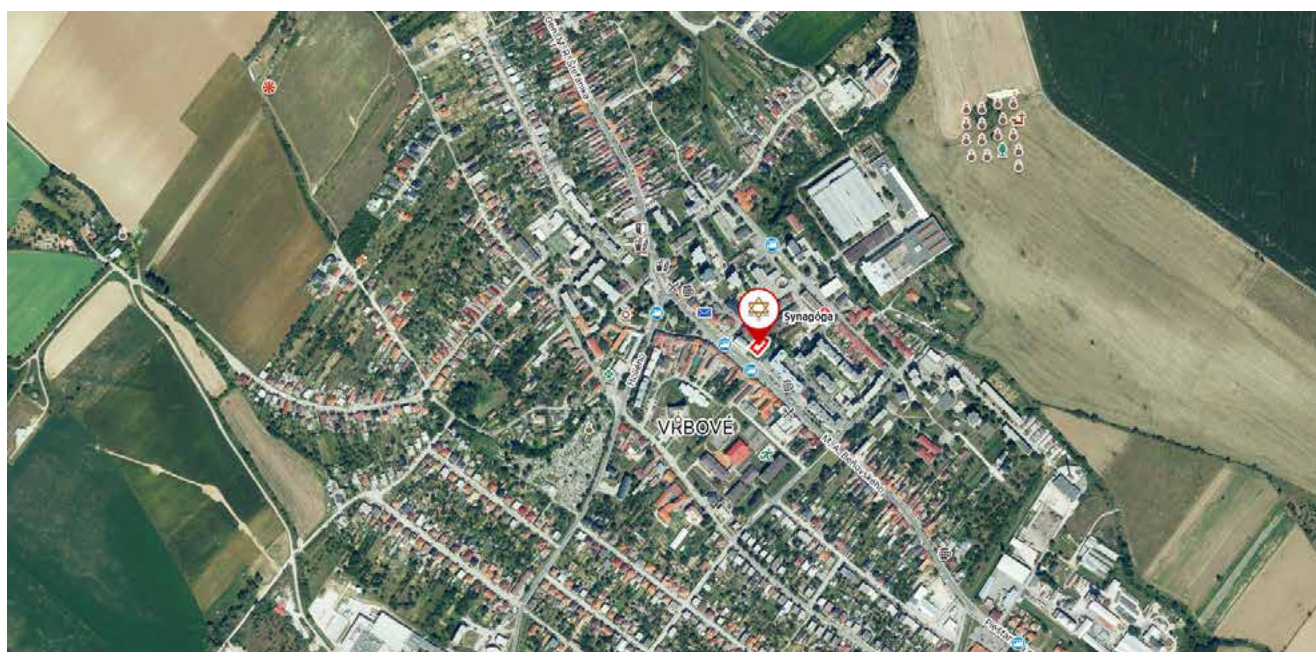
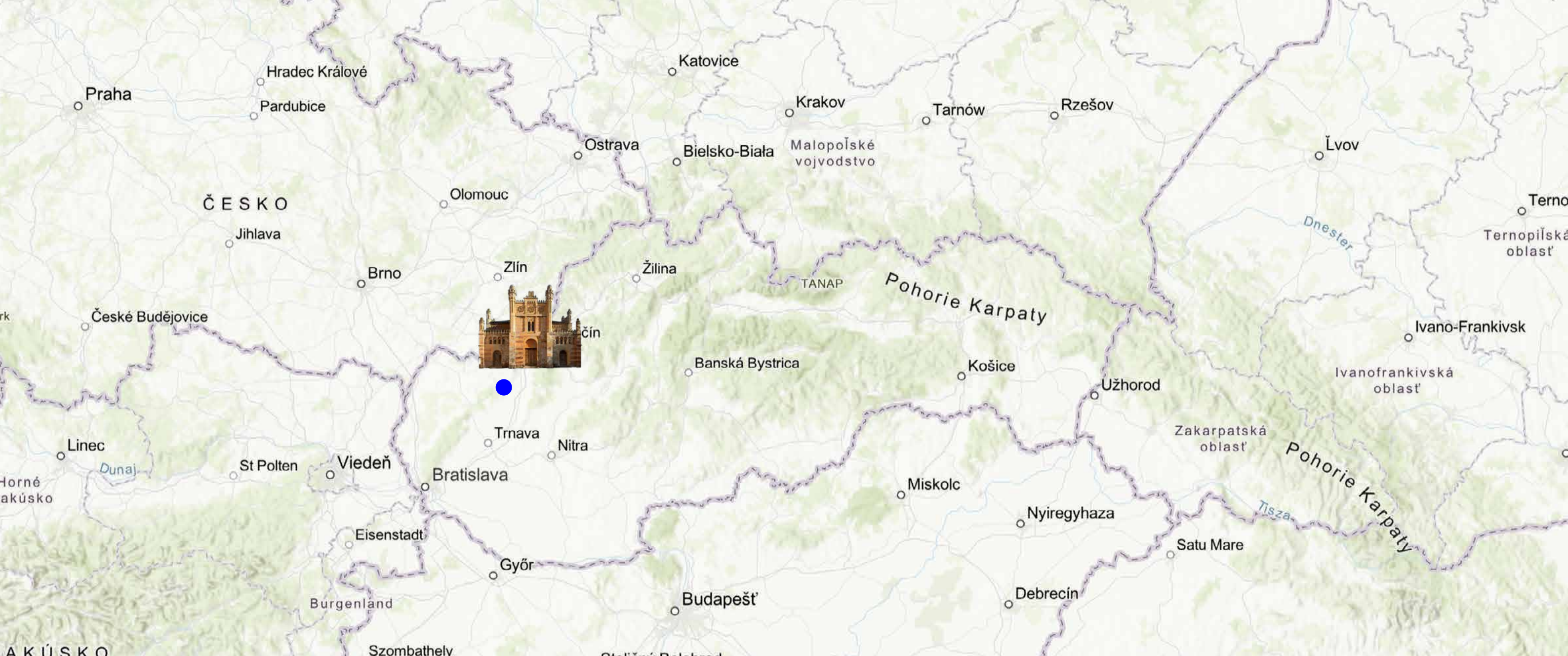
...v tomto zmysle považujem za dôležitú úlohu verejných inštitúcií "ustrážiť", aby v prozaickej realite tlakov na efektívnosť a hospodárnosť pri nakladaní s verejnými financiami nedochádzalo k postupnému zmenšovaniu verejného priestoru. Práve preto, po nástupe do funkcie župana v roku 2017, som sa spolu s novým vedením trnavskej župy rozhodol pozastaviť predaj nehnuteľného majetku Trnavského samosprávneho kraja. Následný audit ukázal, že disponujeme mnohými nevyužívanými nehnuteľnosťami rôzneho typu v rôznom stave..... -Jozef Viskupič, trnavský župan, publikácia Nepredať, Zveľaďť

SYNAGÓGA VO VRBOVOM

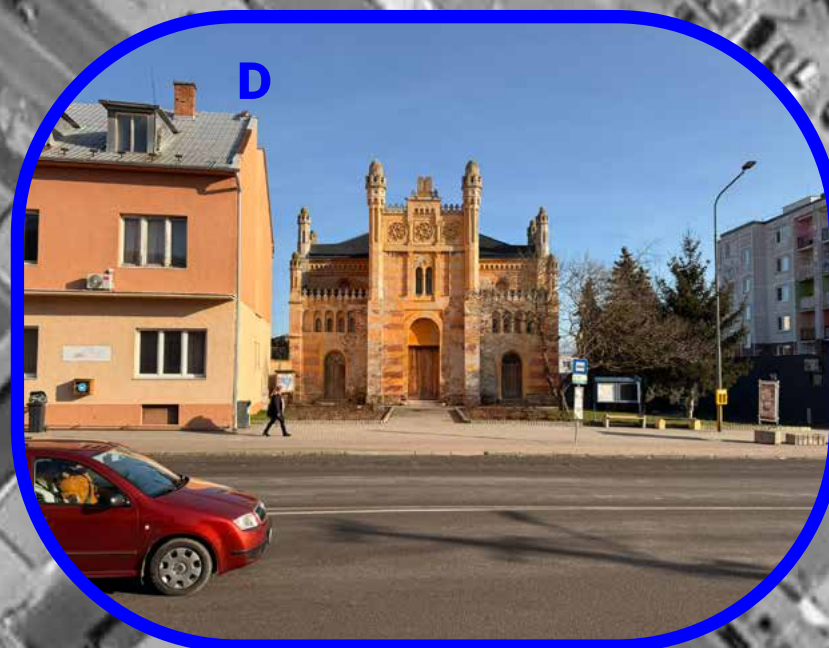
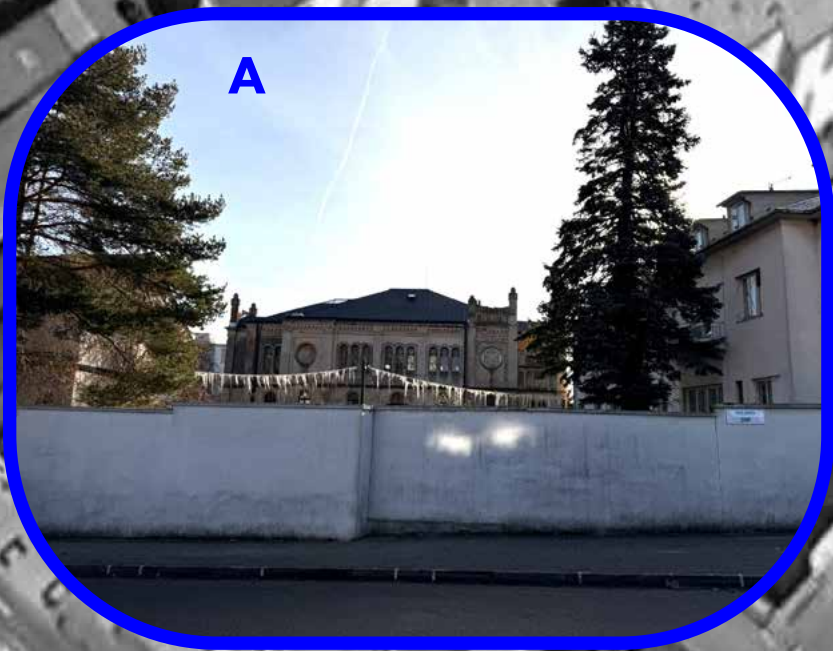
Vrbové historicky prosperovalo vďaka obchodnej ceste, ktorá ním viedla z Čiech do Uhorska. V novoveku mesto trpelo vpádmi Tatárov, ale napriek tomu sa v ňom až do 19. storočia rozvíjalo remeselníctvo a vinohradníctvo (odcitovať denník n). Práve v novoveku, v roku 1683, sem prišlo z Moravy približne 200 Židov. Neskôr sem prichádzalo viac Židov z Viedne až sa komunita rozrástla až na vyše 40% obyvateľov mesta a založila si samostatnú židovskú obec. Židovské obyvateľstvo z celého okresu patrilo pod rabinát vo Vrbovom. Dochovaná synagóga je novopostavená z roku 1883 a fungovala pre náboženské účely do roku 1942. Vrbové sa v tom roku stalo getom, ktoré bolo presunuté do koncentračného tábora.. Po vojne sa do mesta nevrátil nikto zo židovskej obce a synagóga bola následne využívaná ako sklad obilia.

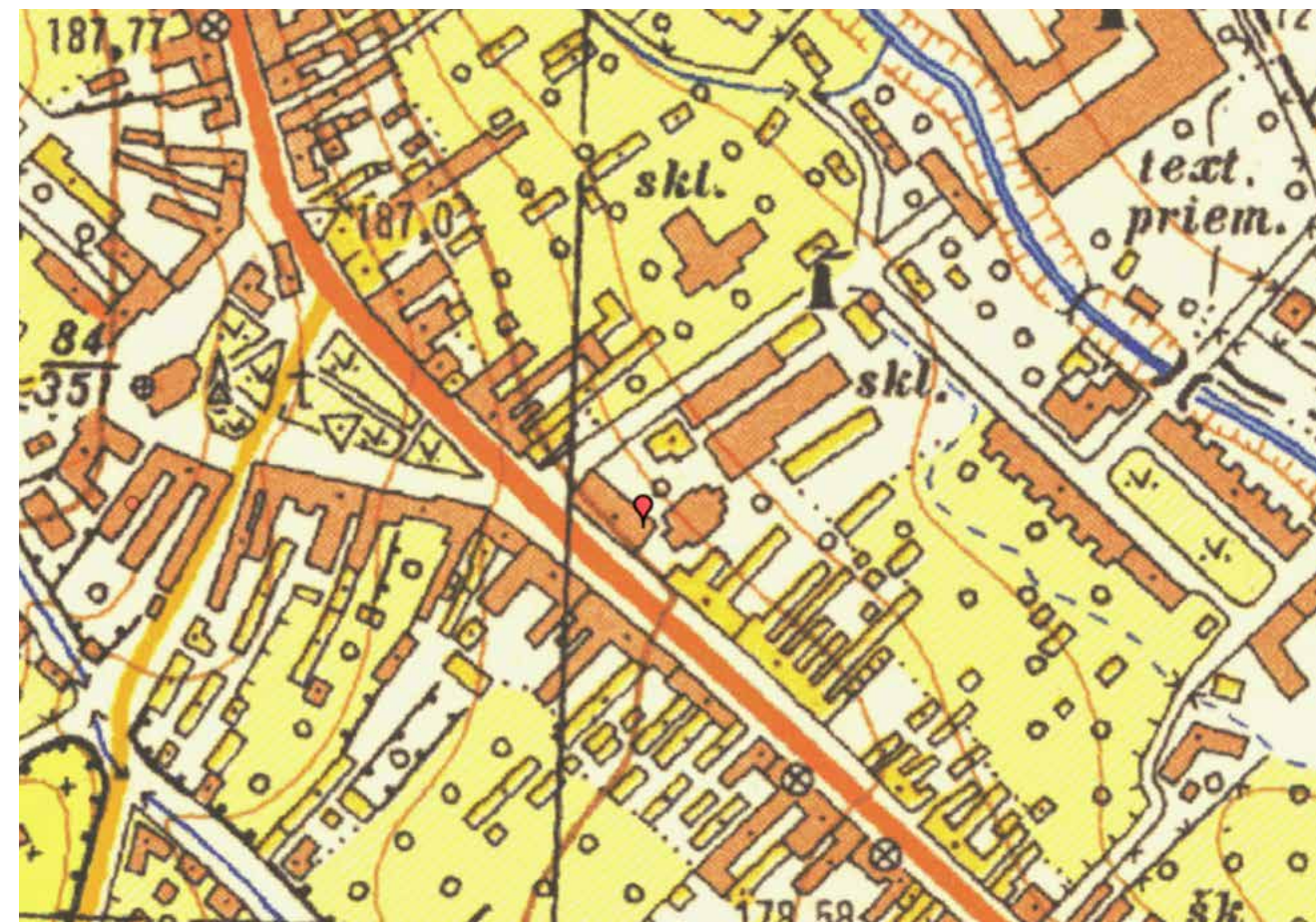
<i>architekti:</i>	Kittler a Grätzel
<i>lokalita:</i>	Slovensko, Trnavský kraj, okres Piešťany, Vrbové, M. A. Beňovského
<i>rok vzniku:</i>	1883
<i>štýl:</i>	maurský sloh
<i>technický stav:</i>	nevyužívaná, chátrajúca
<i>majetkové vzťahy:</i>	v plnom vlastníctve mesta
<i>náplň/funkcia:</i>	1883-1942 židovská modlitebňa a komunitné centrum 1943-1995 sýpka, sklady 1996-2025 nevyužívaná
<i>potenciál:</i>	2026- kultúrne centrum, hotel

katastrálna mapa 2025

topografické mapovanie 1964

územný plán 2025

ortofoto 2025

PO VOJNE

Synagóga nie je využívaná na náboženské účely už vyše 70 rokov a vynesím artefaktov prestala byť posvätným miestom. Podľa slov primátora mesta židovská obec odobrila využívanie stavby na kultúrno-spoločenské účely. Po druhej svetovej vojne bola synagóga odkúpená súkromným podnikateľom od židovskej obce s cieľom jej zbúrania a uvoľnenia stavebného pozemku. V podstate ju zachránilo znárodnenie, kedy začala slúžiť ako sklad obilia poľnohospodárskeho družstva a neskôr ako sklad pre textilnú výrobu v blízkom okolí. Mesto sa v polovici 80. rokov minulého storočia pokúsilo o jej rekonštrukciu, avšak projekt nebol dokončený kvôli zmene štátneho zriadenia a reštitúcii časti vlastníctva pôvodným majiteľom. V roku 2006 mesto predalo svoj podiel židovským podnikateľom s príslubom rekonštrukcie, ktorá sa však nikdy neuskutočnila.

Synagóga je ku dnešnému dňu po dlhých majetkových sporoch v plnom vlastníctve mesta. Mesto dokázalo z nadácie zrekonštruovať strechu a zabezpečiť stavbu pred vlámaním a zatekaním, napriek tomu je objekt stále v zlom technickom stave. Po úspechoch iných historických objektov ako sú rekonštrukcie zámkov na Slovensku prejavujú o budovu záujem rôzni podnikatelia.

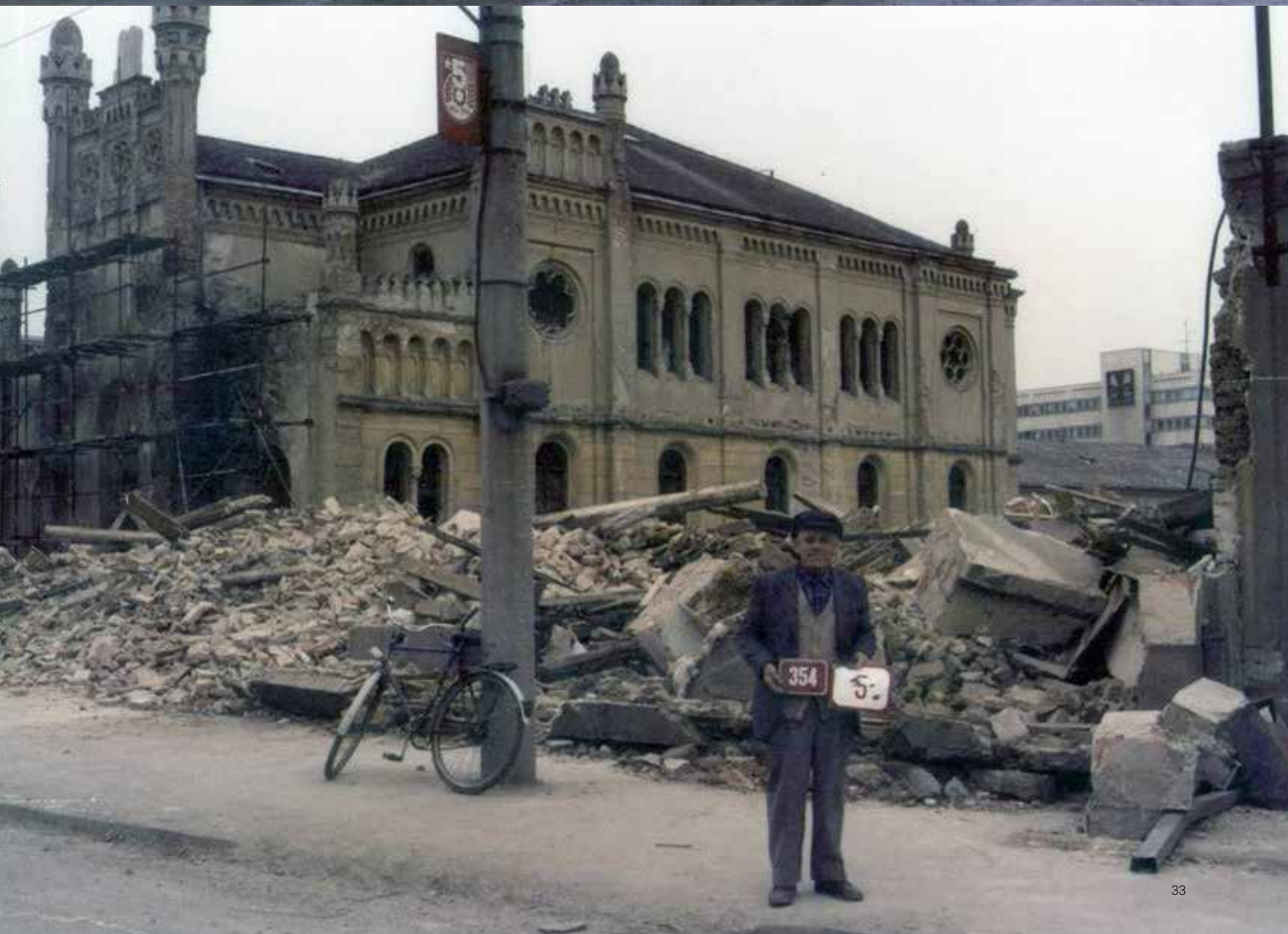

32

34

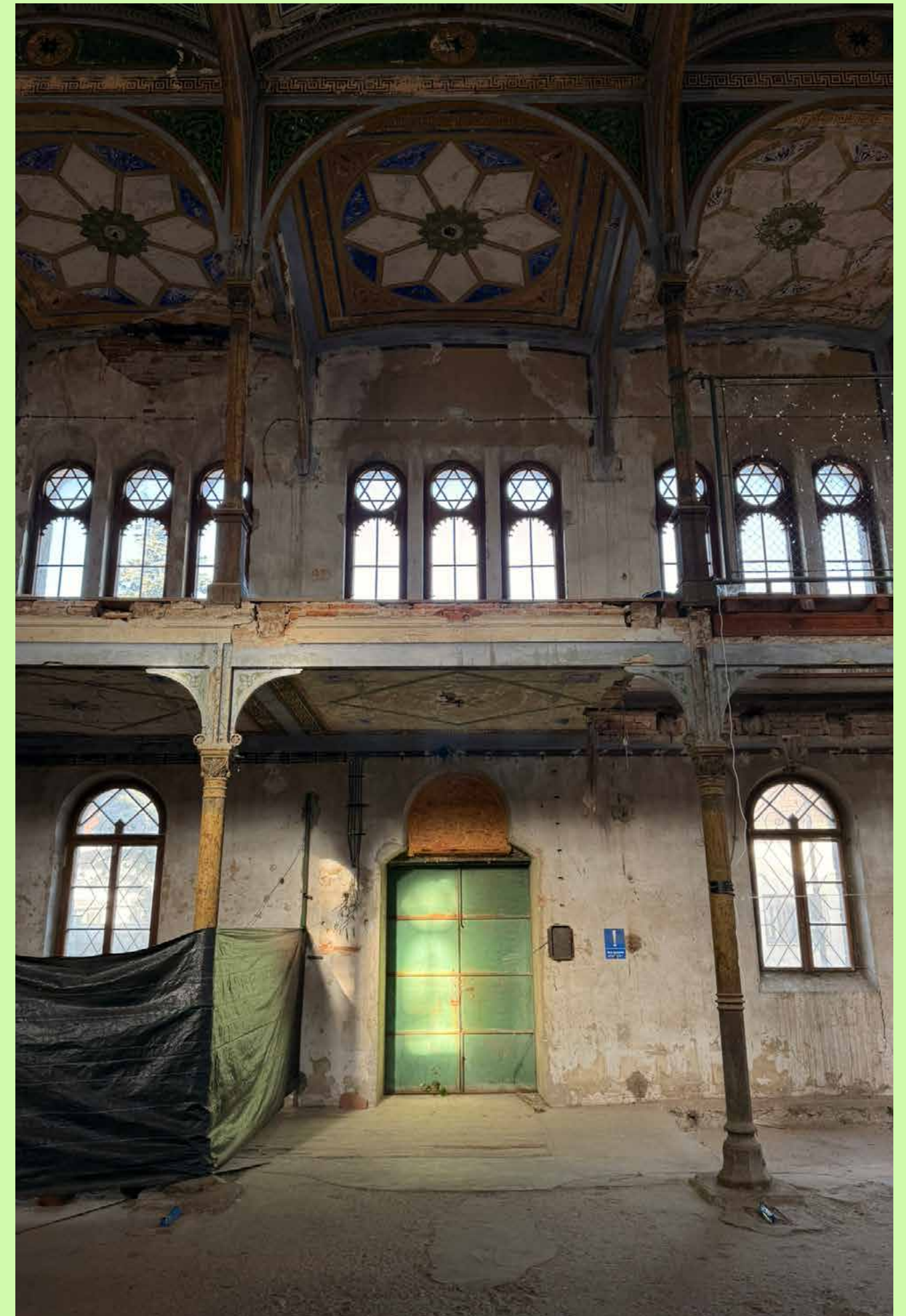
Po deportácii Židov stratilo mesto takmer polovicu populácie, ako aj väčšinu obchodov a služieb. Mnohé domy zostali prázdne a mesto postupne chátralo. V 80. rokoch 20. storočia bola veľká časť Vrbového asanovaná a začala sa rozsiahla výstavba panelových domov.

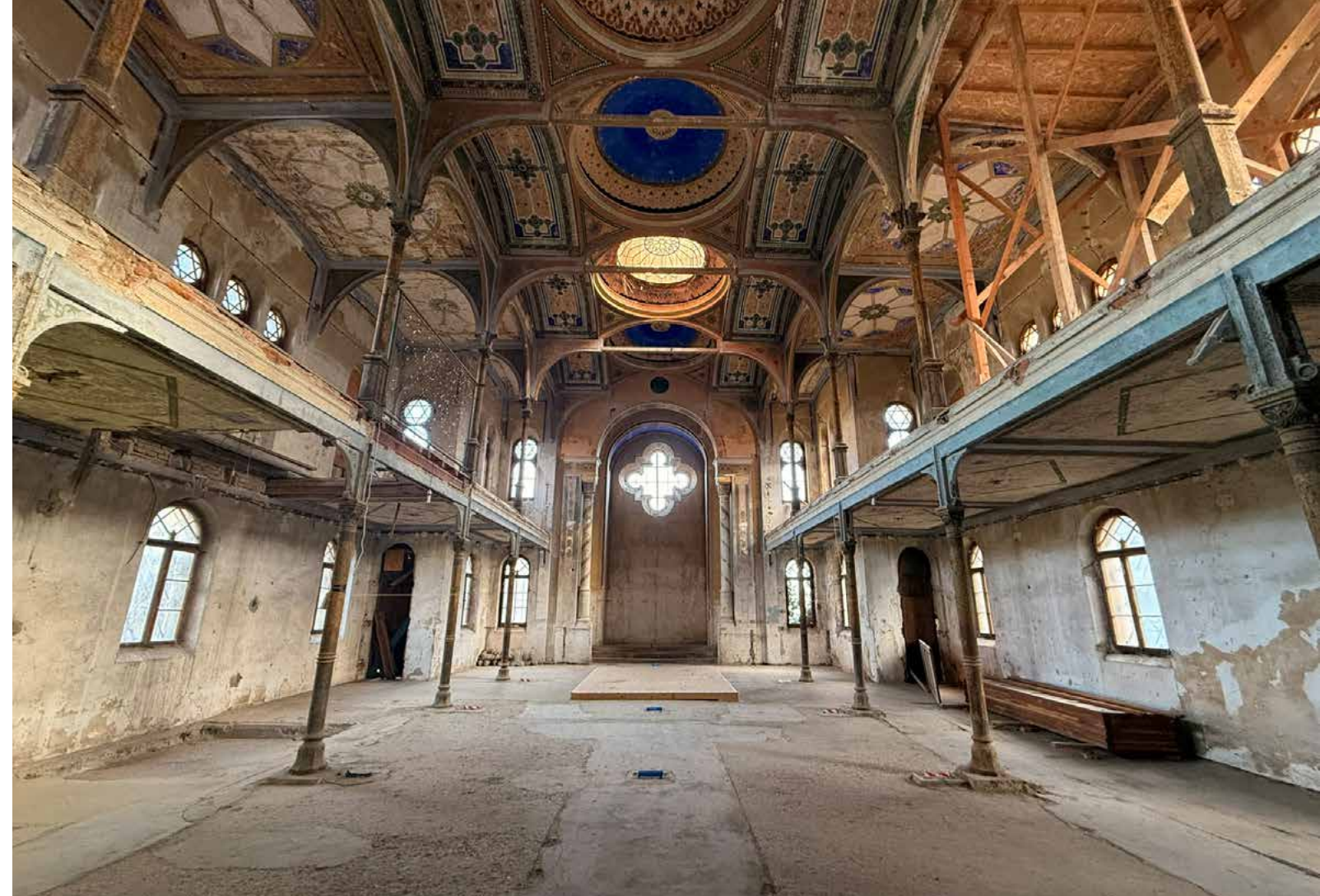

33

35

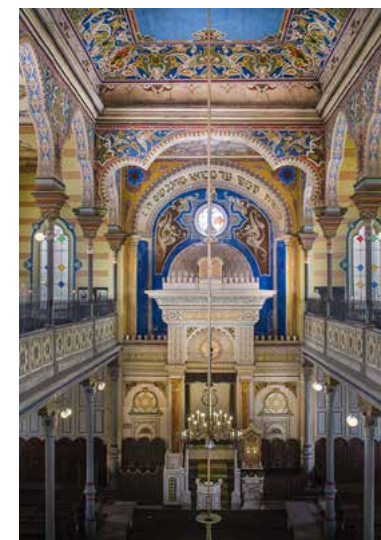
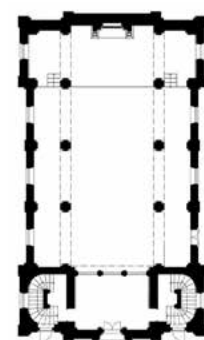
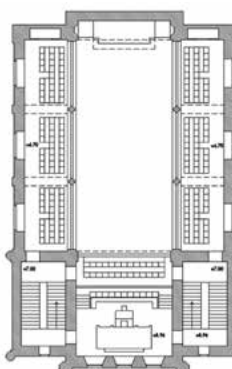
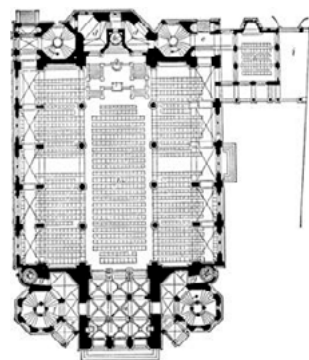
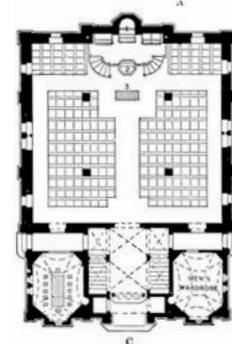
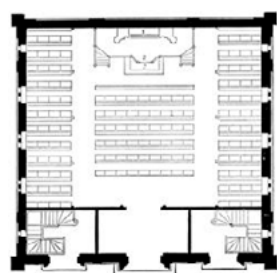
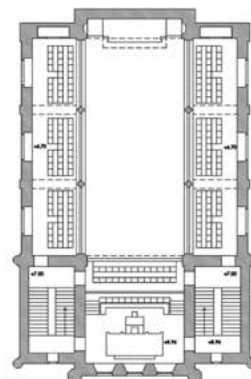
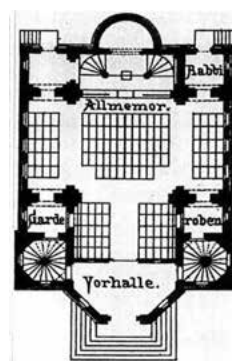
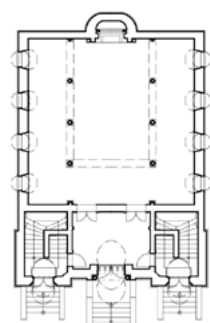
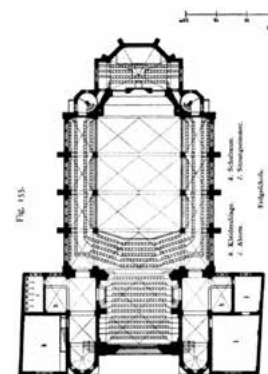
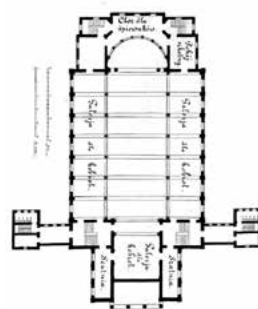
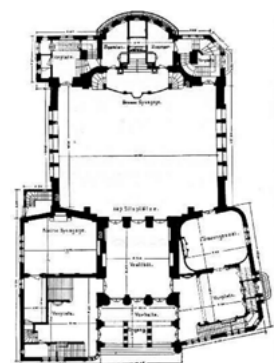
Počas toho ako bola synagóga využívaná ako sklad textilu pre Trikotu bolo vedľa budovy v 70. rokoch postavené a zriadené stredné odborné učilište odevu s internátmi.

TYPOLÓGIA SYNAGÓG

MAURSKÝ SLOH

Maurský sloh je islamský architektonický štýl, ktorý sa rozvíjal v severnej Afrike a na Pyrenejskom polostrove počas nadvlády Maurov v rokoch 711 až 1492. Hoci je príbuzný islamskej architektúre, preberal aj viaceré európske prvky. Jeho typickými znakmi sú podkovovité, bohato členené (často pruhované) oblúky a drobné ornamenty známe ako arabesky. Medzi najvýznamnejšie zachované pamiatky patria mešita Mezquita v Córdobe, palácový komplex Alhambra či veža Giralda v Seville.

V 19. storočí sa tento štýl stal populárnym pri stavbe synagóg, kde symbolizoval ich orientálny pôvod a odlišoval ich od kresťanských kostolov.

Historizmus v architektúre využíval dobové stavebné postupy a technológie, pričom sa inšpiroval estetikou starších architektonických slohov. Na sakrálnych stavbách sa najčastejšie objavovali prvky románskeho a gotického štýlu, zatiaľ čo svetské stavby čerpali najmä z renesancie a baroka

PRÍSTUPY K REVITALIZÁCII

43

DOM V DOME

44

REKONŠTRUKCIA S ADAPTÁCIOU

45

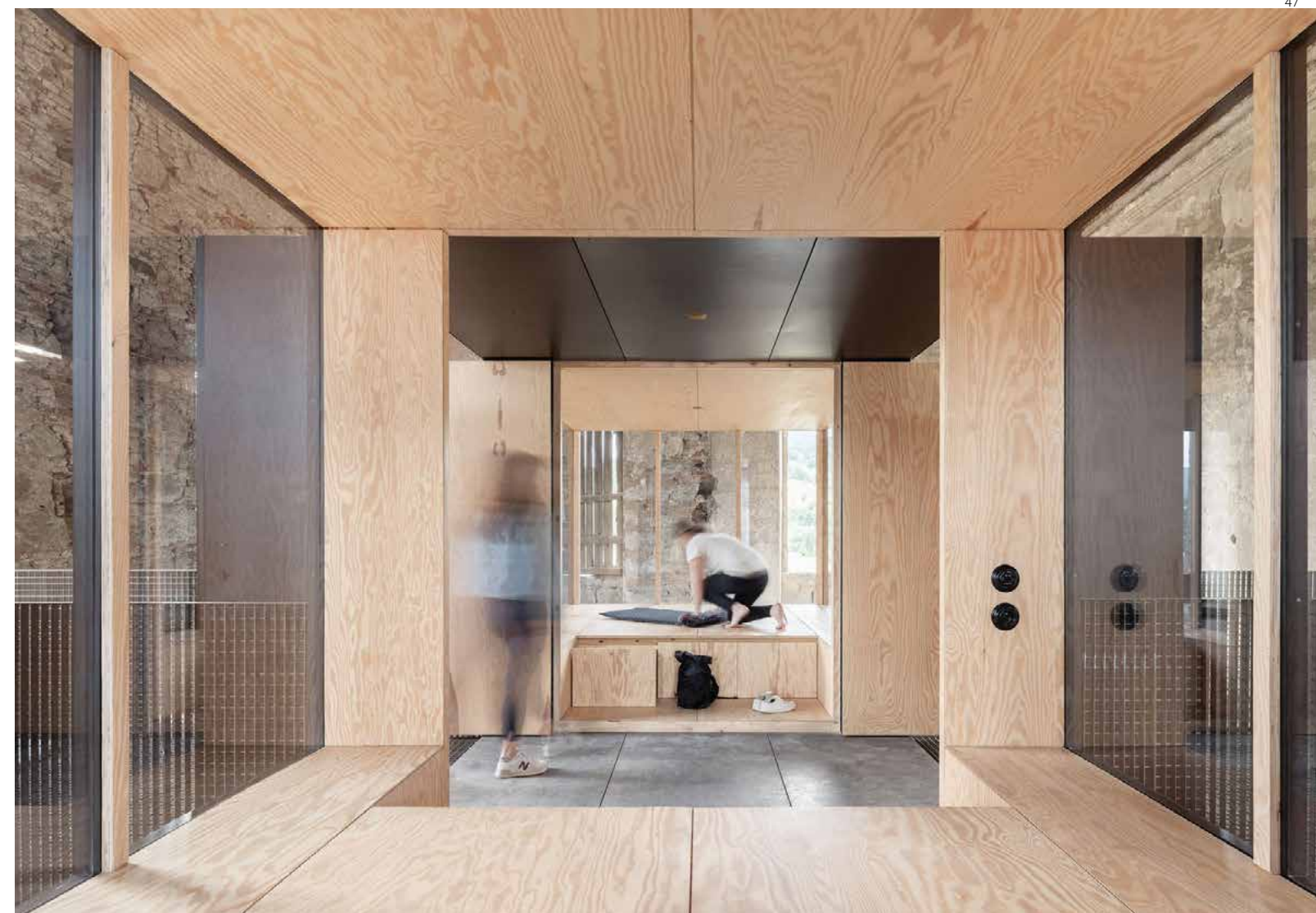
PRÍSTAVBA

DOM V DOME

Príkladom tohto princípu je rekonštrukcia Jelšavského kaštieľa. Architekti spolu s iniciatívou Čierne Diery našli riešenie ako navrátiť život nevyužívanému kaštieľu. Mes- to postupom rokov investovalo do menších udržiavacích zásahov ako čiastočné oprave- nie strechy, ale finančne bolo pre nich nereálne zrekonštruovať celú stavbu. Ar- chitekti vymysleli princíp buniek, ktoré možno kedykoľvek rozložiť a presunúť a pokračovať v riadnej rekonštrukcii kaštieľa. Bunky slúžia ako hotel. Dôležitým aspektom návrhu bolo zaručiť bezpečnosť pre návštevníkov a tech- nicky zabezpečiť prístup vody a elektriny. Kaštieľ, podobne ako väčšina pamiatok na Slovensku, prešiel po znárodnení funkčnými zmenami. Tieto úpravy zahŕňali rozvody elek- triny a technické jadrá, ktoré dnes možno opätovne využiť.

„Náš projekt je výnimočný v tom, že do pami- atky prináša novú funkciu, ktorú väčšinou rekonštruované národné kultúrne pamiatky nemajú.“ – Peter Lényi

„Tento projekt je dôkaz. Pozitívne naň reagujú pamiatkari, odborníci i laici. Aby sa našiel spôsob, stačí ho hľadať. Ako sa ukázalo, podmienkou úspechu nie sú nutne iba peniaze a celková obnova.“ - Zuzana Kubalová, ASB

49

Priemyselná budova bola využitá aj pri realizácii kancelárií vo švajčiarskom Bazileji. Tieto návrhy ponúkajú nový, zaujímavý prístup k architektúre, ktorý zohľadňuje iné faktory vzhľadom na umiestnenie konštrukcie vo vnútri už existujúcej budovy.

Studio v Arzigano je ďalším príkladom využitia princípu domu vww dome. Jedná sa o projekt v Taliansku, kde architekti vložili bunky s kancelármi do bývalej nevyžívanej fabriky. —————>

„Na Slovensku chátrajú desiatky kaštieľov a na obnovu mnohých sa nikdy nenájdu potrebné milióny eur. To však neznamená, že sa s nimi nedá pracovať inými – experimentálnymi spôsobmi.“ – Martin Lipták, OZ Čierne diery

50

REKONŠTRUKCIA S ADAPTÁCIOU

Synagóga Status Quo Ante je národná kultúrna pamiatka v Trnave na Slovensku. Po vojne slúžila, podobne ako mnohé iné, ako sklady a postupne chátrala. V roku 2016 bola dokončená jej rekonštrukcia, ktorú financoval Trnavský kraj s podporou eurofondov. V rámci rekonštrukcie za približne 810 000 eur bola zlepšená energetická efektívnosť budovy, nainštalované podlahové kúrenie, vymenené okná a podhl'ady, vytvorený bezbariérový prístup, ako aj opravená fasáda a nádvorie pred synagógou. Išlo o premenu synagógy na multifunkčný kultúrno-spoločenský priestor s kaviarňou. Konajú sa tu vernisáže, vzdelávacie programy, koncerty a divadelné predstavenia.

51

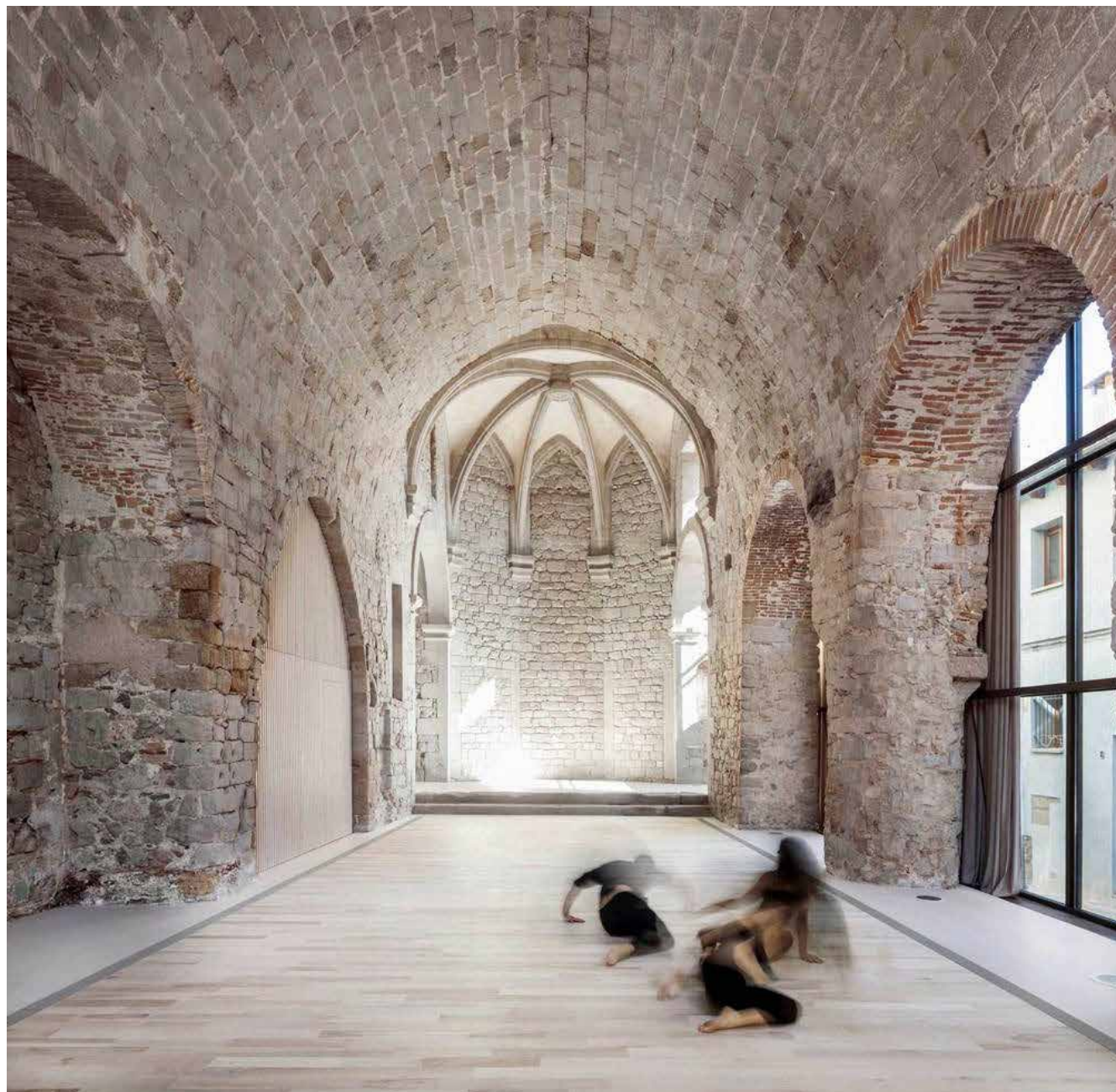
52

53

54

55

57

58

56

Kostol Santa Eulàlia v Španielsku je príklad sakrálnej stavby, ktorá bola zachránená pred zaniknutím zmenou využitia. Budova bola prestavaná tak, aby vyhovovala podmienkam pre využívanie v dnešnej dobe a bola financovaná mestom. V kostole sa dnes nachádza tanečné štúdio. Ide o nevyhnutné zásahy, ktoré boli realizované v čo najviac finančne úspornom riešení, aby sa stavba mohla opätovne využiť. Projekt ukazuje všetky historické vrstvy a pridáva k nim novú.

PRÍSTAVBA

Červený kostol v Olomouci bol roky zanedbaný a pred jeho obnovou a rekonštrukciou sa nachádzal v kritickom stave. Kostol bol pre verejnosť uzavretý, keďže slúžil ako depozit kníh Vedeckej knižnice v Olomouci. Námet na jeho rekonštrukciu pochádzal od Olomouckého kraja a spracoval ho ateliér atelier-r. Kostol dostal novú funkciu – stal sa sálou pre kultúrno-spoločenské akcie. Pôvodná stavba kostola nevyhovovala požiadavkám dnešnej doby na prevádzkové a sociálne zázemie. Prístavba k Červenému kostolu nadväzuje na pôvodnú stavbu a s rešpektom ju vizuálne aj funkčne dopĺňa.

„Prístavba respektuje uličnú čiaru ulice Bezručovy a udržiava si dostatečný odstup od obou stávajících staveb. Krystalická hmota nového objektu reaguje na neogotickú formu Červeného kostela. Rovnako pôdorysná stopa novej časti vychádza z jeho pôdorysného členenia. Pôdorys je výrezom časti podlahy kostola a je vysunutý mimo pôvodnú platformu.“ – atelier-r

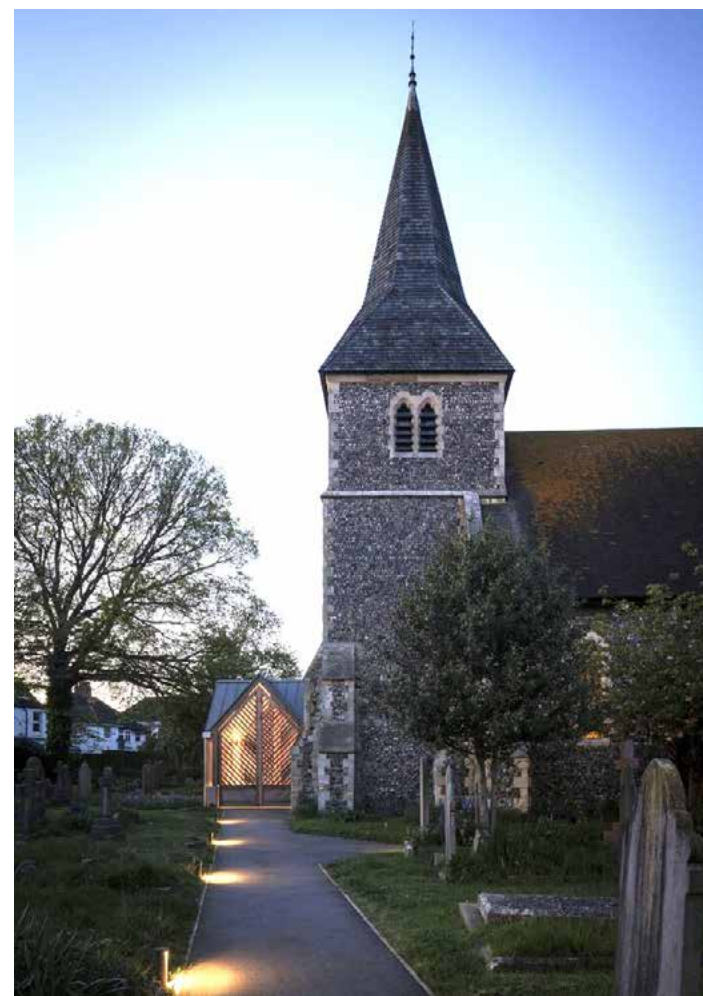

Ancestrálny kostol Fraião v Portugalsku predstavuje kontextuálnu obnovu, v ktorej vzniká harmónia medzi pôvodnými a novými prvkami budovy. Interiér bol upravený s ohľadom na požiadavky dnešnej doby, ako sú akustika, osvetlenie a sociálne zázemie.

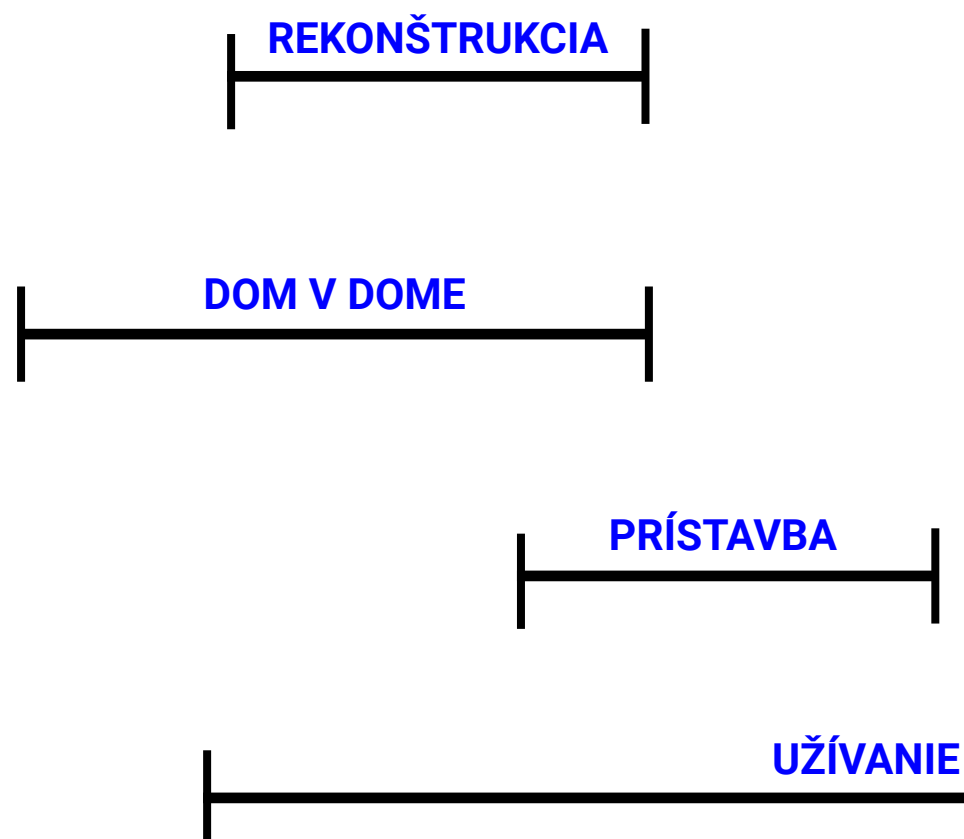
Kostol svätého Leonarda v Hove v Spojenom kráľovstve, prešiel obnovou a bola mu pristavená konštrukcia v menšom merítku. Ide o uvítací prístrešok s multifunkčným využitím, ktorý plynule, ale moderným spôsobom nadväzuje na historickú kamennú stavbu.

Budova firemného sídla Lasvit je ďalším príkladom citlivého prepojenia pamiatkovo chránených domov s novou prístavbou.

„Úkolem současné architektury totiž není replikovat stávající, ani pokoušet se za každou cenu přehnanou exhibicí přehlušit okolní kontext. Úkolem současné architektury je reagovat a navazovat na stávající kontext a minulost s respektem, pokorou a úctou, zároveň však s jistou dávkou odvahy vyjádřené současným tvaroslovím, formou, technologiemi a materiály.“ – EARCH.CZ, 14. 6. 2023

ČASOVÝ PLÁN

Celkový návrh práce bude počítat s ideálnym stavom financovania, kedy by sa projekt rozbehol pomocou nadácií, eurofondov alebo nórskeho fondov.

Samotný interiér synagógy bude náročné finančne a časovo zrekonštruovať vzhľadom na pamiatkovú ochranu, keďže ide o zdĺhavý proces, ktorý môže trvať niekoľko rokov. Navrhujem vloženie bunky do hlavného priestoru synagógy, v ktorej sa bude nachádzať kaviareň. Bude to samostatne fungujúca jednotka, okolo ktorej bude možné zrekonštruovať priestory synagógy. Týmto krokom by sa mala budova dostať do povedomia verejnosti. Napriek tomu, že ide o výraznú a architektonicky zaujímavú stavbu, v nej v skutočnosti takmer nikto osobne nebol.

Po zavedení fungovania bunky a zaručení dostatočných prostriedkov sa začne revitalizácia okolia synagógy a prístavba hotela a komunitného centra.

Konštrukcia bunky bude využitá v rámci prístavby rozobratá a prevezená na inú pamiatku, kde sa môže opakovať podobný proces.

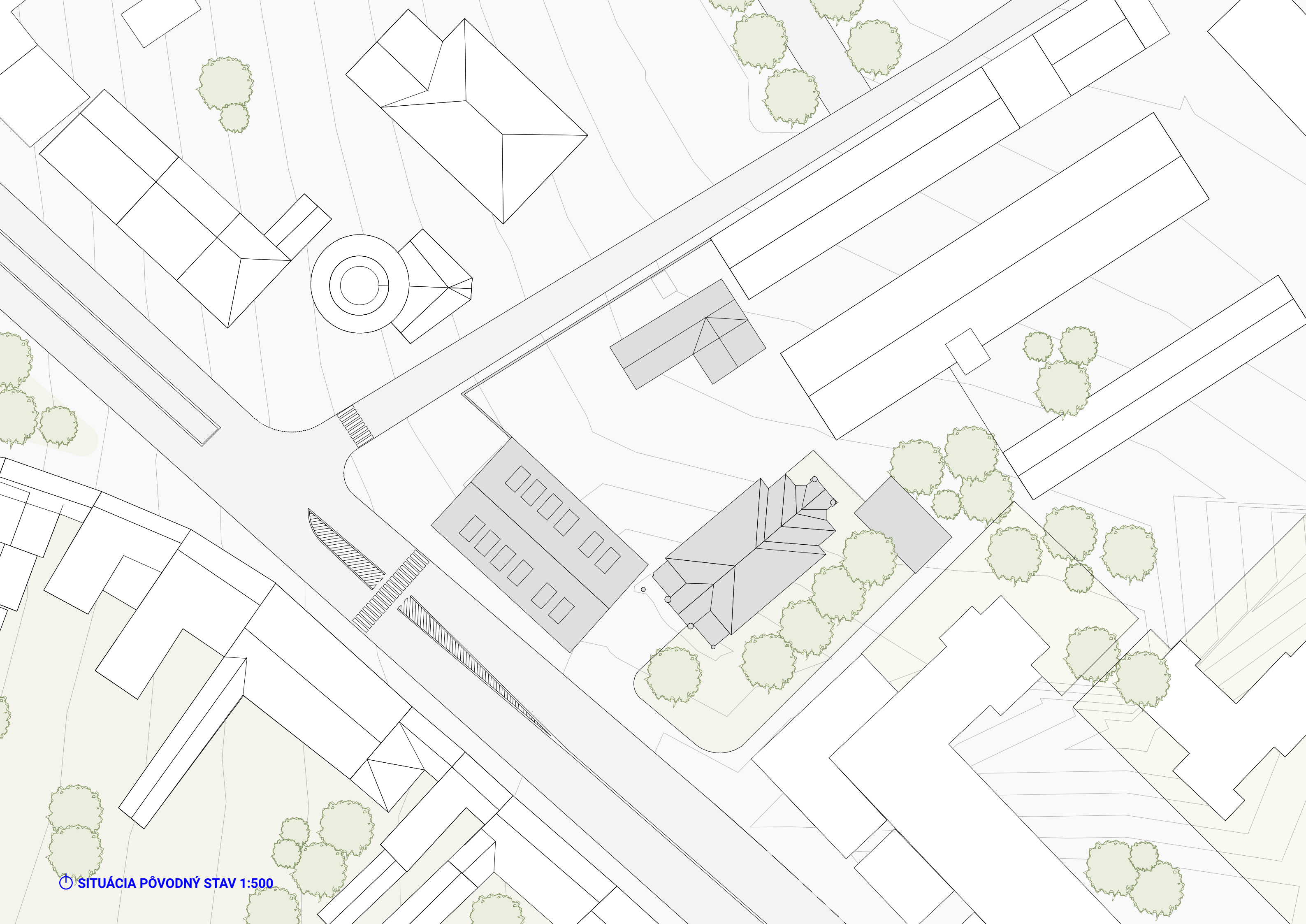
V ďalšej časti práce sa budem zaoberať návrhom v jeho finálnej fáze. Ide o rekonštrukciu Hačkovca na kultúrne centrum, renováciu synagógy na multifunkčnú sálu a novostavbu hotela.

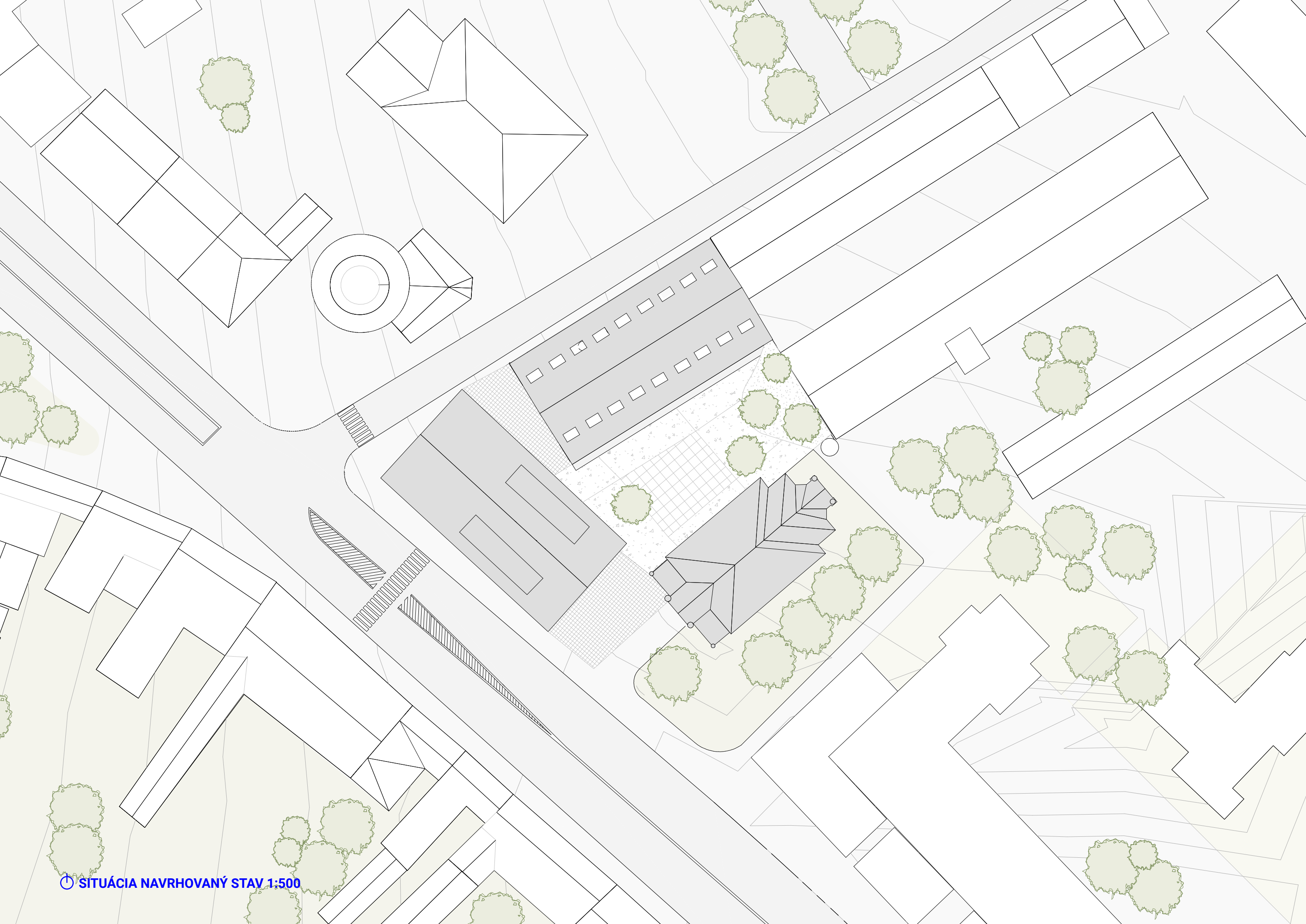
NÁVRHOVÁ ČASŤ

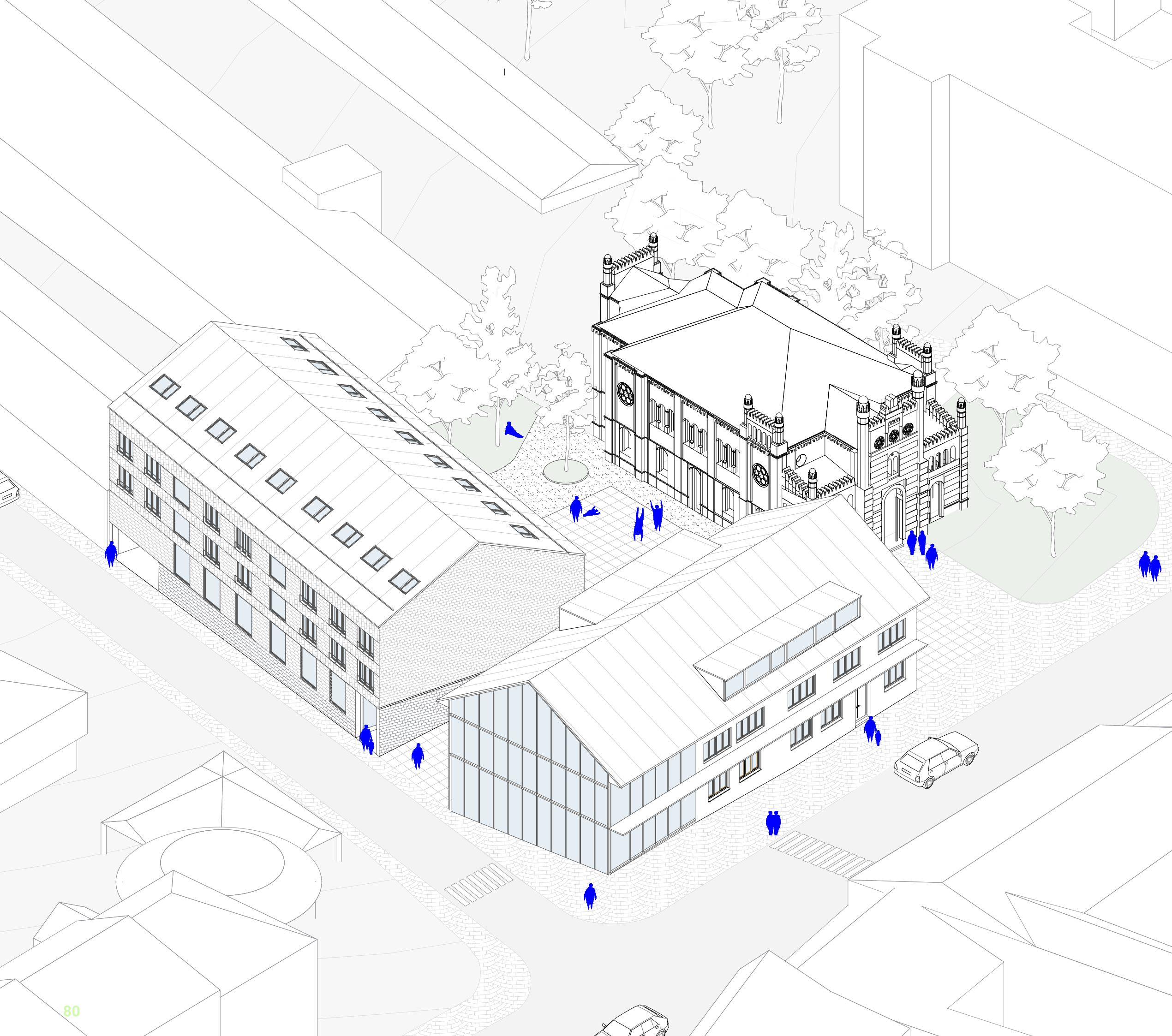

Rozmiestnenie a veľkosť navrhovaných objektov nadväzujú na pôvodný urbanizmus mesta. Nové budovy kopírujú uličnú čiaru a dopĺňajú líniu historickej zástavby. Ich výšky sú navrhnuté tak, aby neprekročili výšku synagógy.

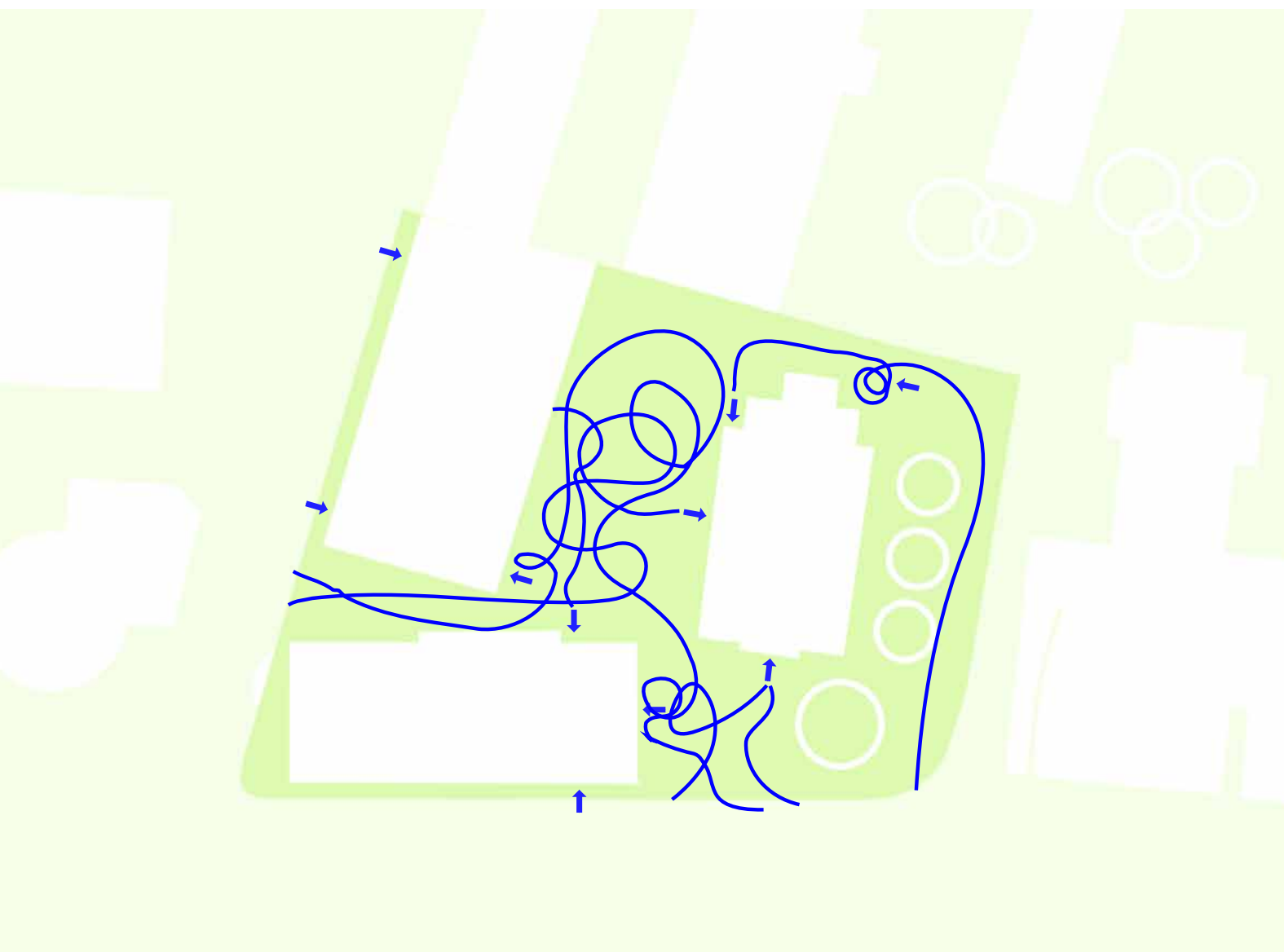
V severovýchodnej časti územia sa nachádzajú objekty z urbanizmu 20. storočia, ktoré sú v súčasnosti využívané ako výrobné haly. Návrh počíta s ďalším rozvojom tejto lokality v prospech aktivít vhodných pre centrum mesta, čomu sú nové budovy funkčne aj hmotovo prispôbené.

Pôvodný návrh a výstavba objektu Hačkovec nepočítali so zachovaním synagógy, predpokladala sa jej asanácia a pokračovanie zástavby v línii príľahlých domov, o čom svedčia aj tvarované nárožia budovy. Objekt Hačkovec dnes synagógu výrazne utláča a neumožňuje voľný pohyb v jej bezprostrednom okolí.

V rámci návrhu rekonštrukcie sa preto uvažuje s odstránením jedného traktu budovy Hačkovec, čím sa otvorí vnútorný dvor a vytvorí sa nové prepojenie medzi synagógou a centrom mesta. Z druhej strany strany bude Hačkovec nadstavaný a doplní sa tak nárožie ulici, ktoré tam momentálne chýba.

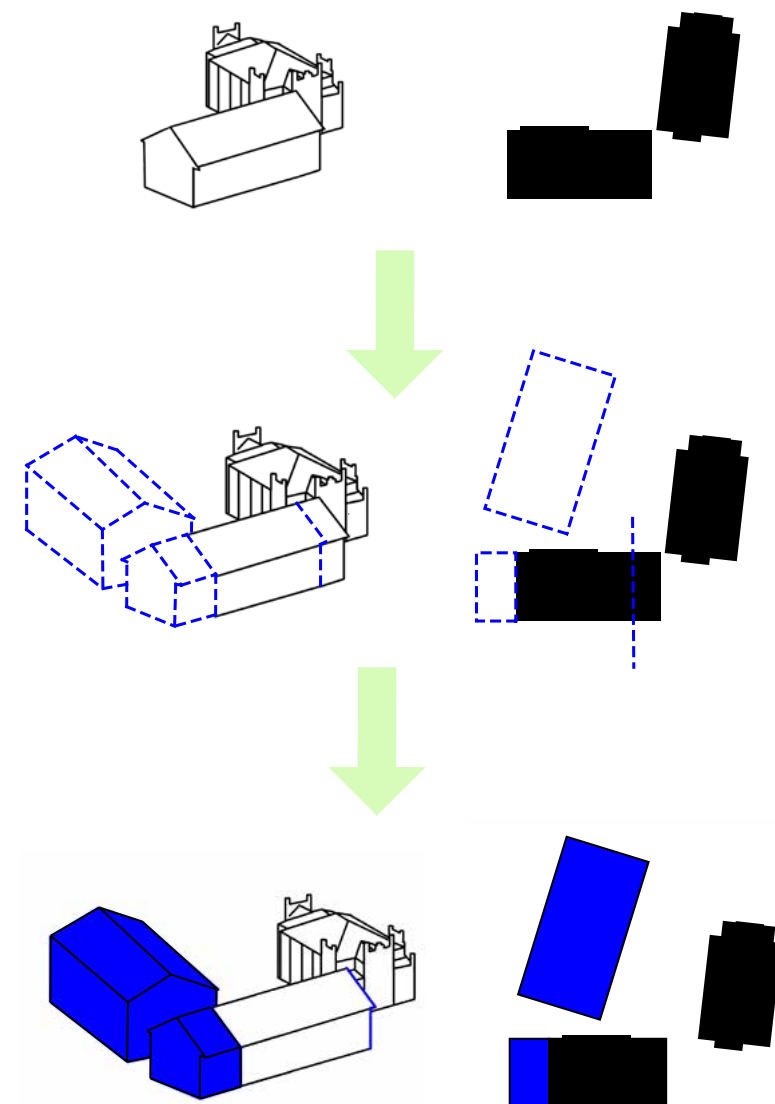
Kompozícia navrhovaných budov prirodzene formuje dvor ako mestský verejný priestor s potenciálom stať sa živým centrom spoločenského diania. Tento priestor je navrhnutý ako flexibilná plocha pre nedeľné trhy, kultúrne podujatia organizované mestom, ako aj súkromné exteriérové akcie, vrátane osláv či svadieb.

Dvor zároveň slúži ako pomyselné predĺženie multifunkčnej sály synagógy a prirodzene sa otvára smerom k reštaurácii, čím vytvára prepojený a funkčne súdržný celok. Na tento účel budú využité existujúce dvere, ktoré vznikli počas prestavby v 20. storočí, keď bola synagóga dočasne adaptovaná na skladové priestory. Ich nové využitie symbolicky prepája minulosť s budúcnosťou a otvára historický objekt verejnosti.

ZMRZLINA

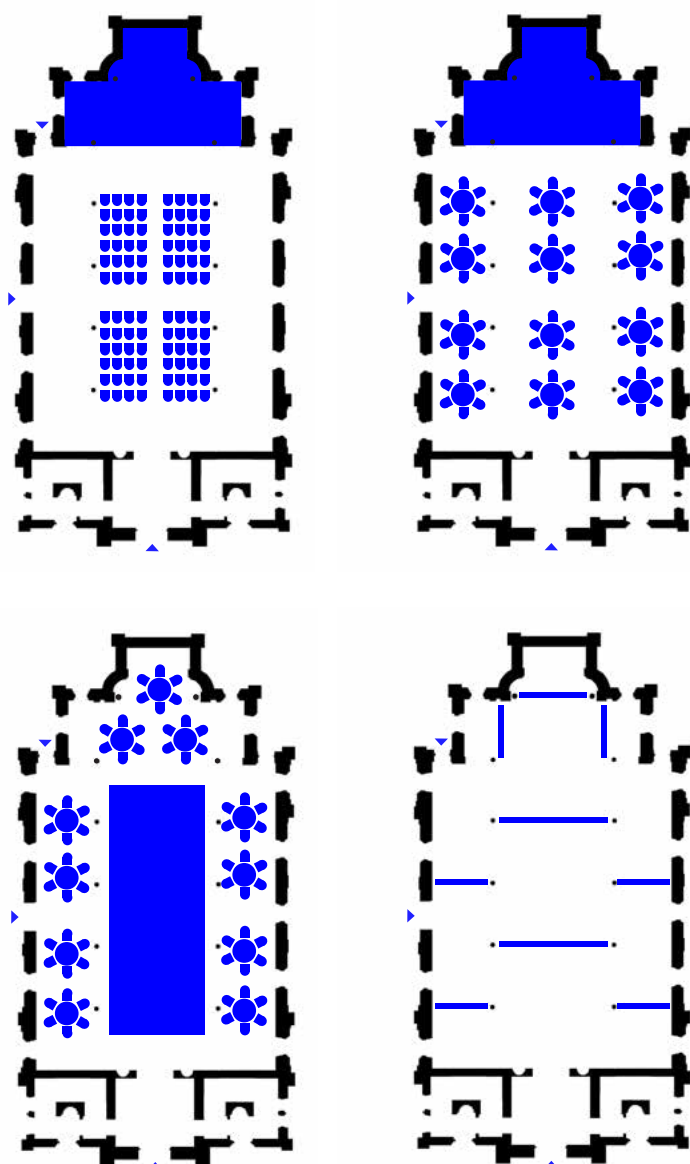

Návrh rieši tri prístupy k obnove a oživeniu územia: renováciou a zmenou využitia synagógy na multifunkčný sál, rekonštrukciou existujúcej budovy Hačkovec, ako aj výstavbou nového objektu.

Pôvodné internáty fabriky v blízkosti, ktoré sú momentálne vo vlastníctve mesta, slúžia ako nájomné komerčné priestory. Novou funkciou bude kultúrne centrum s klubovňami, multifunkčným sálom, ateliérmi a učebňami s možnosťou využitia pre všetky vekové kategórie.

Novostavbou bude hotel s reštauráciou, ktorý by v ideálnom prípade zaručil finančnú rovnováhu inak neziskovému mestskému využitiu komplexu.

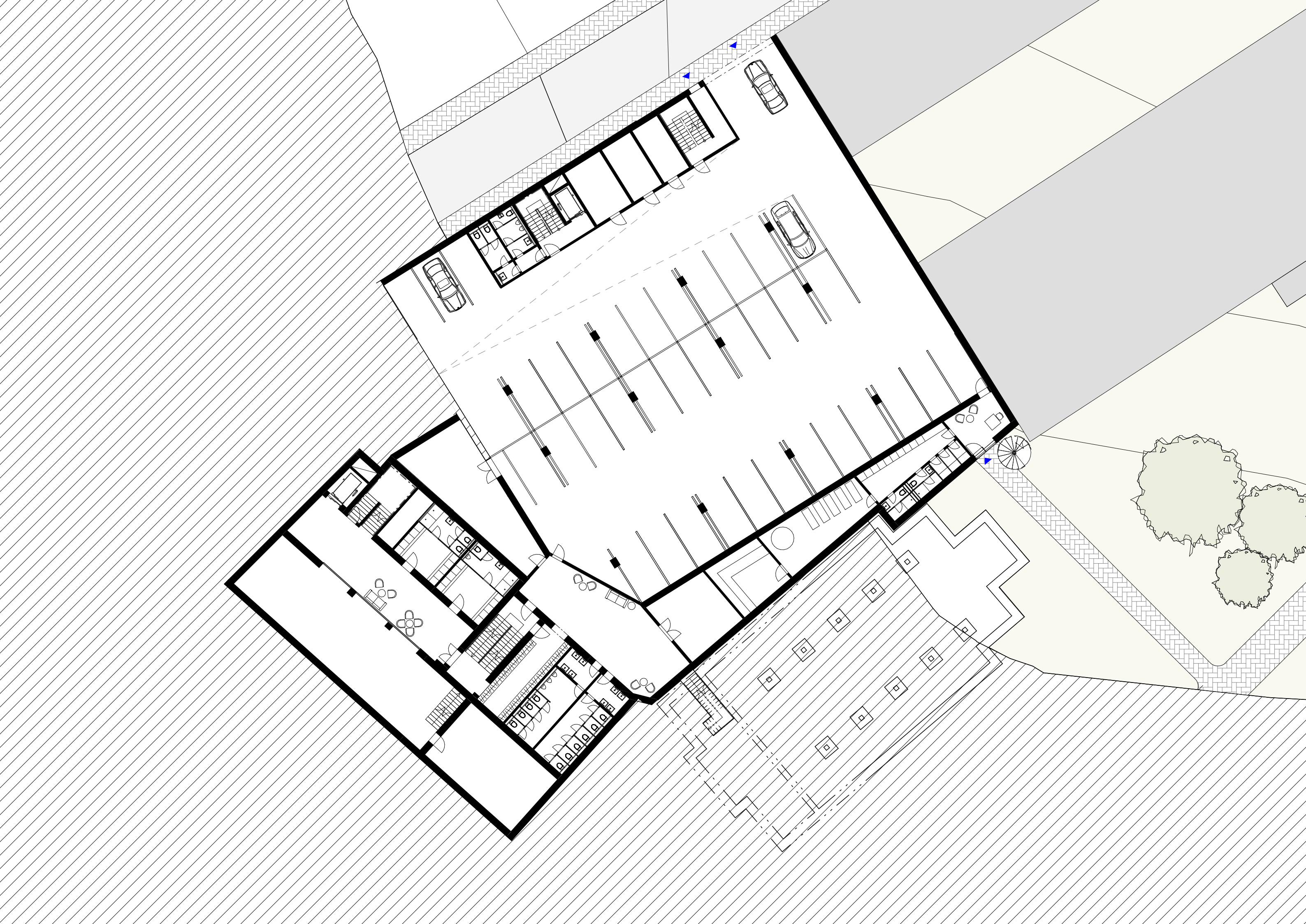

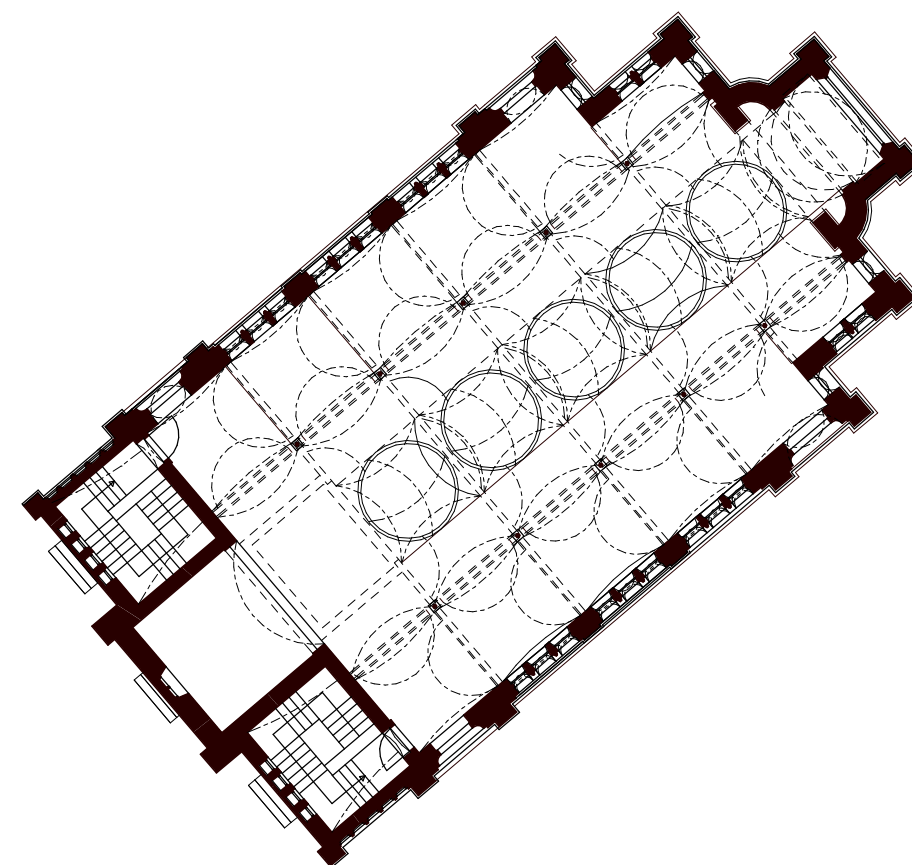

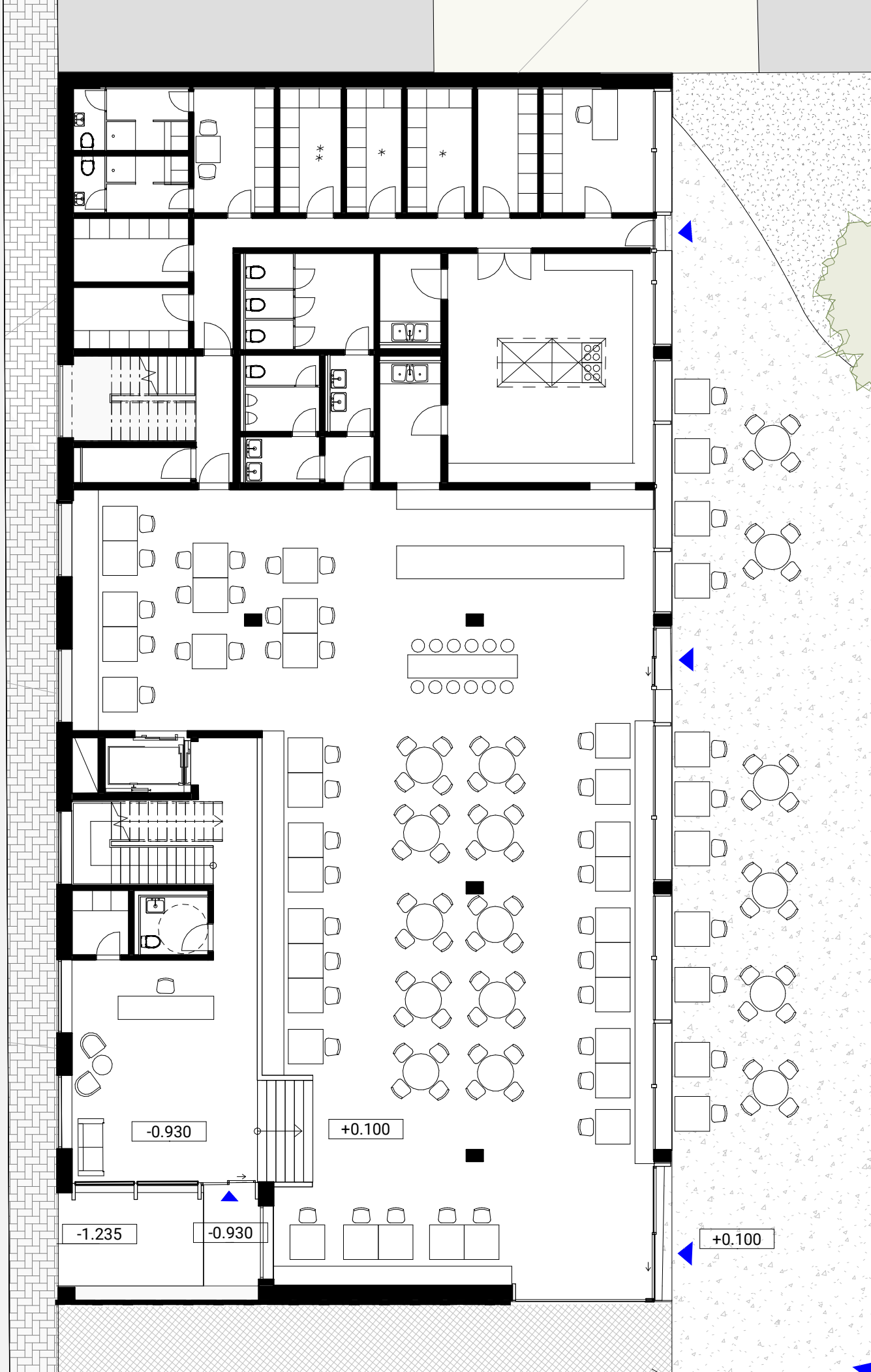
Priestory synagógy sú vhodné na usporadúvanie mestských aj súkromných akcií, ako sú napríklad svadby, konferencie či predstavenia. Na toto kultúrne využitie nadväzuje hotel s reštauráciou orientovanou do dvora, ktorá zároveň obsluhuje akcie odohrávané sa v multifunkčnom sále a umožňuje ubytovanie hostí navštevujúcich podujatia v synagóge. V okolí sa taktiež nachádza kúpeľné mesto Piešťany, takže sa počíta so zvýšenou návštevnosťou turistov z celého sveta.

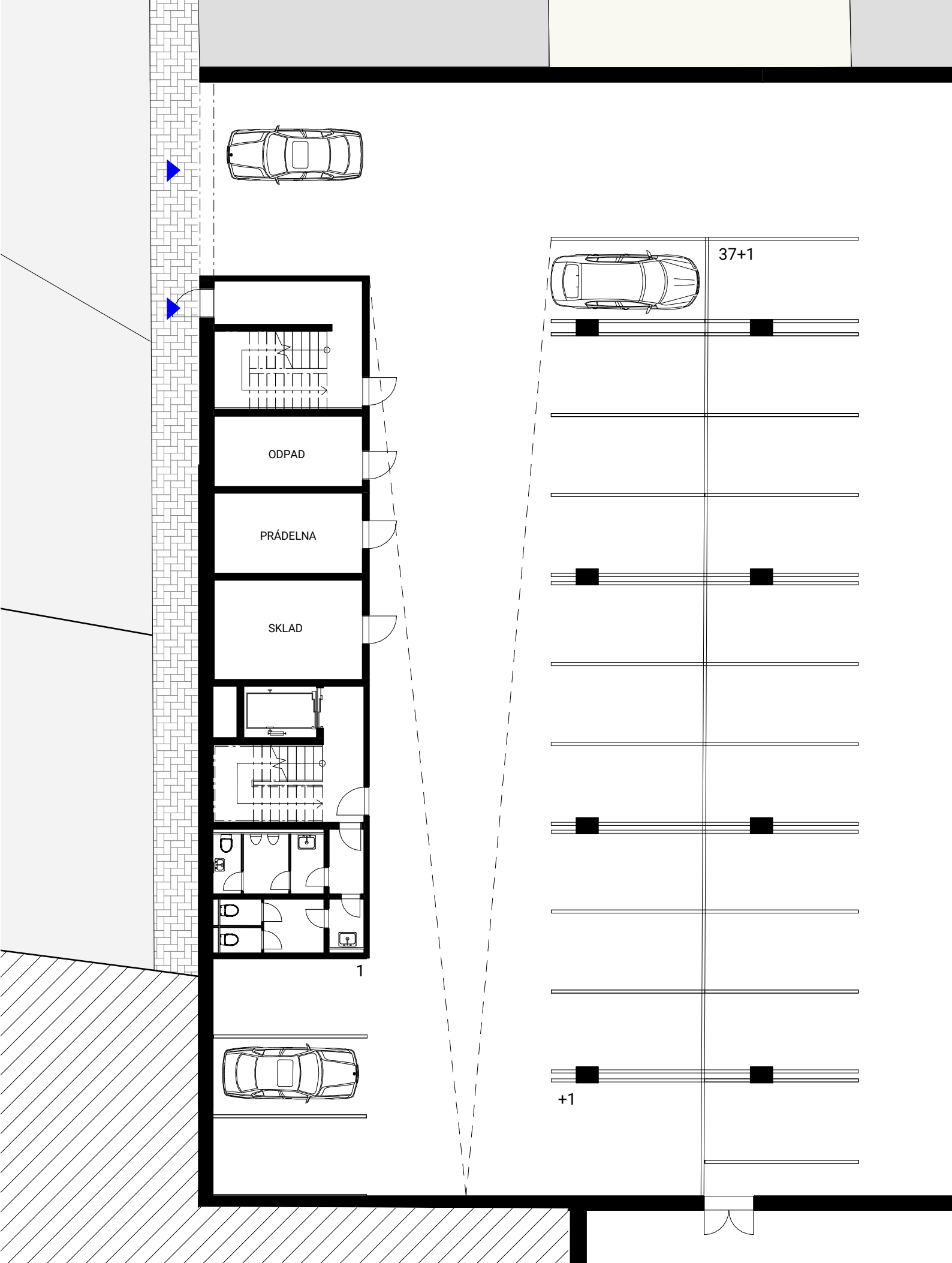

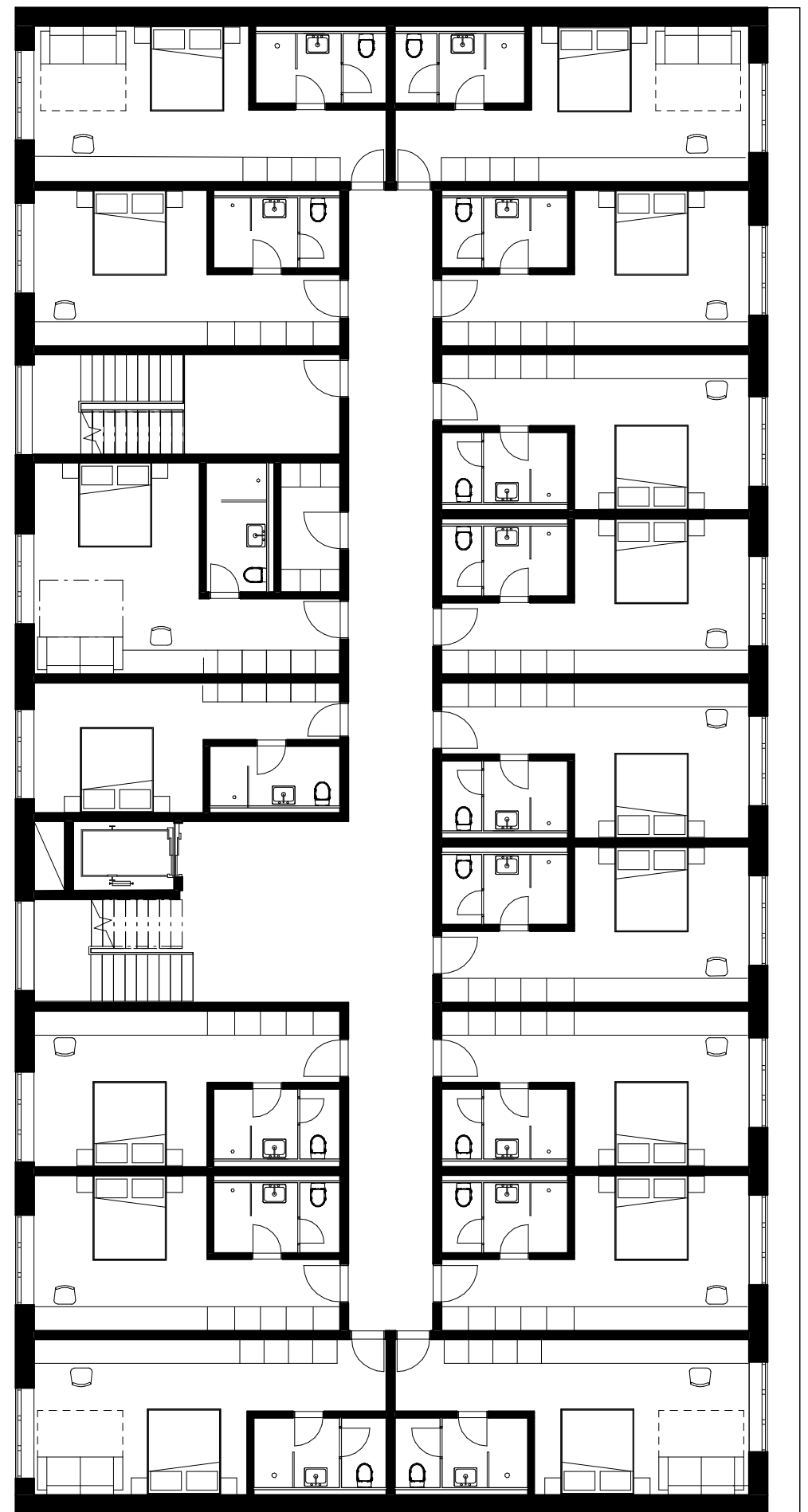

1PP HOTEL 1:150

2-4NP HOTEL 1:150

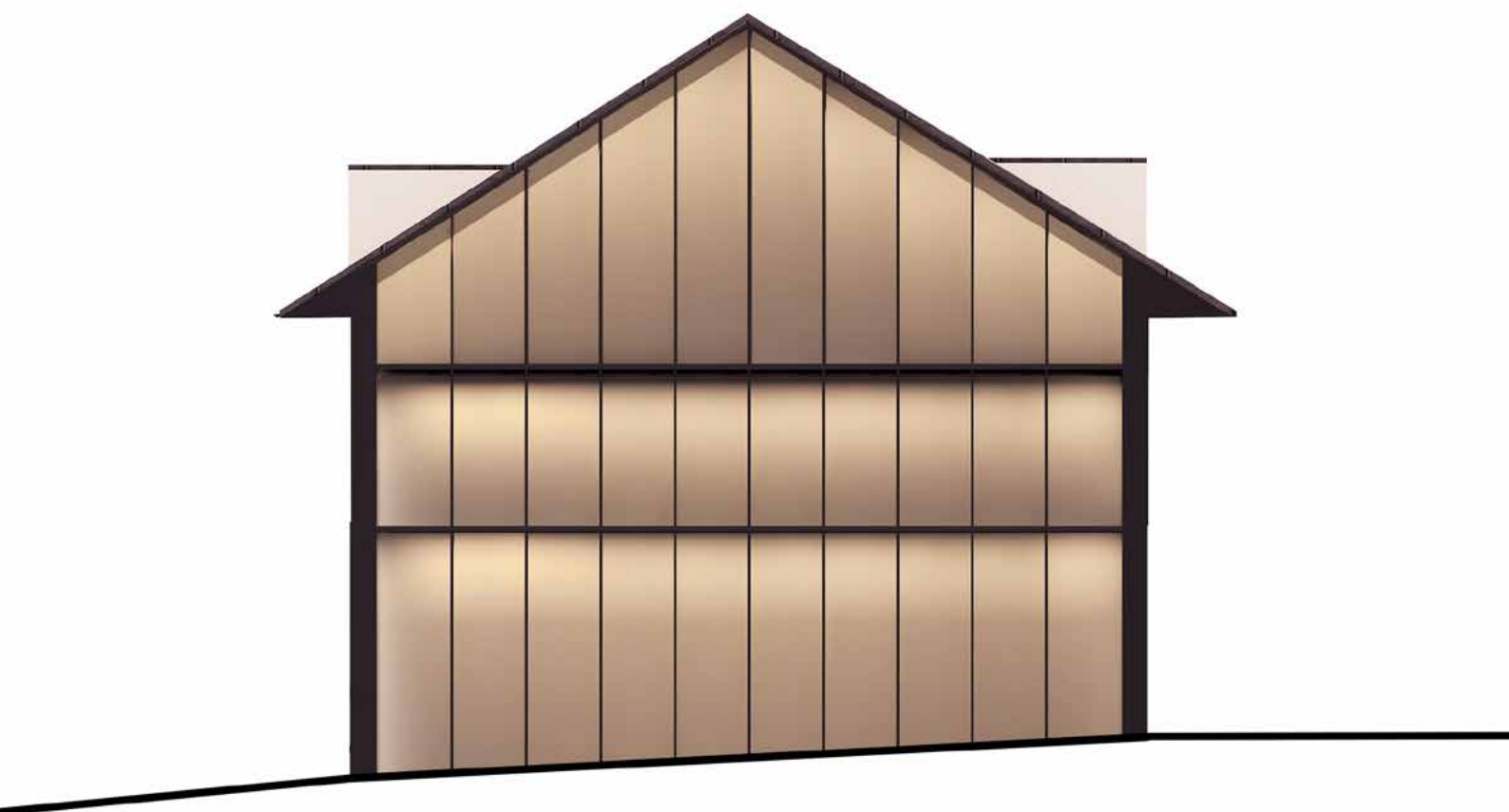
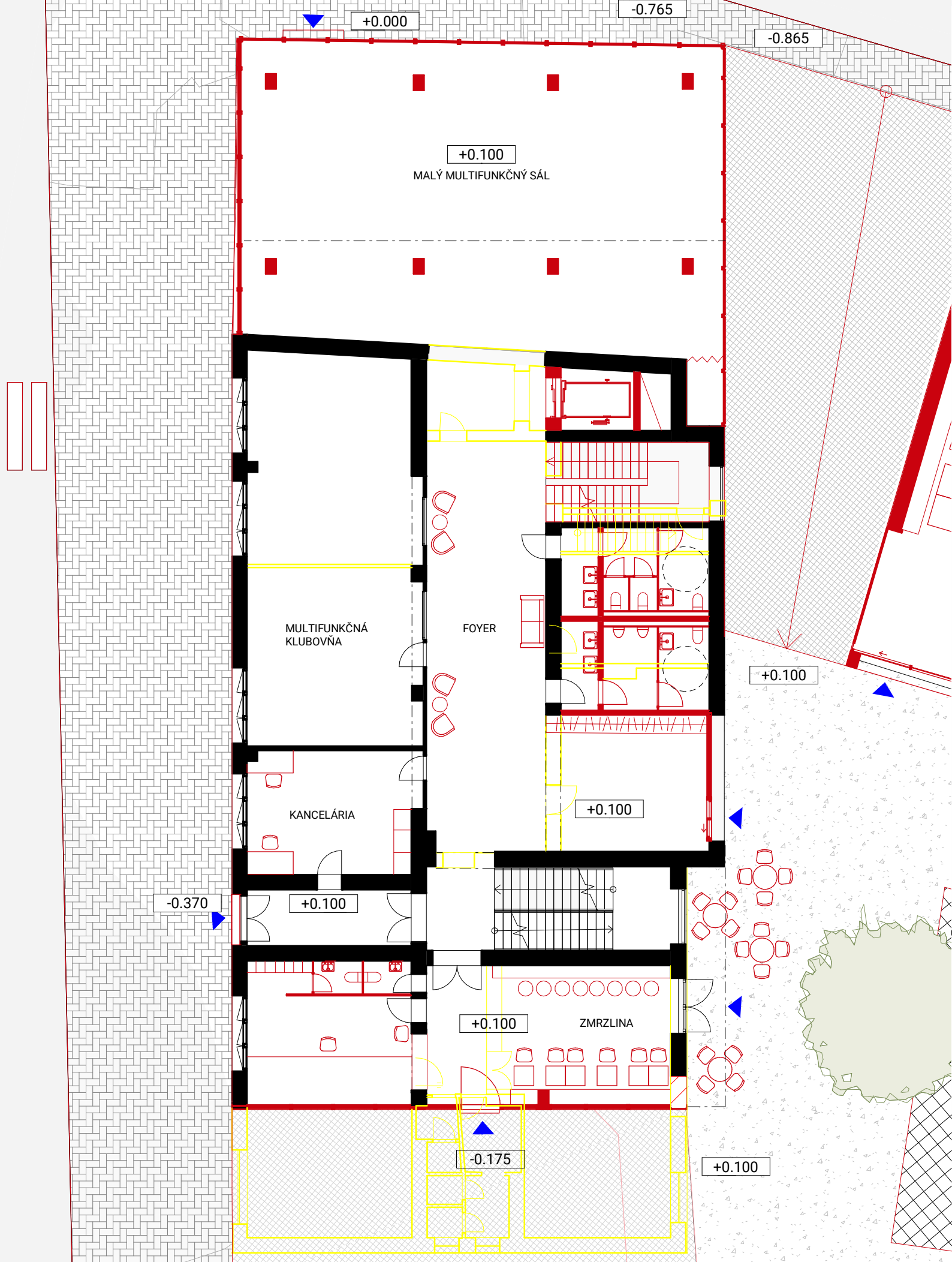
Celkový výraz návrhu je vedený v duchu jednoduchej a čistej formy, ako „prázdne plátno“, na ktorom môže vyniknúť architektúra synagógy ako dominantného a historicky hodnotného prvku územia.

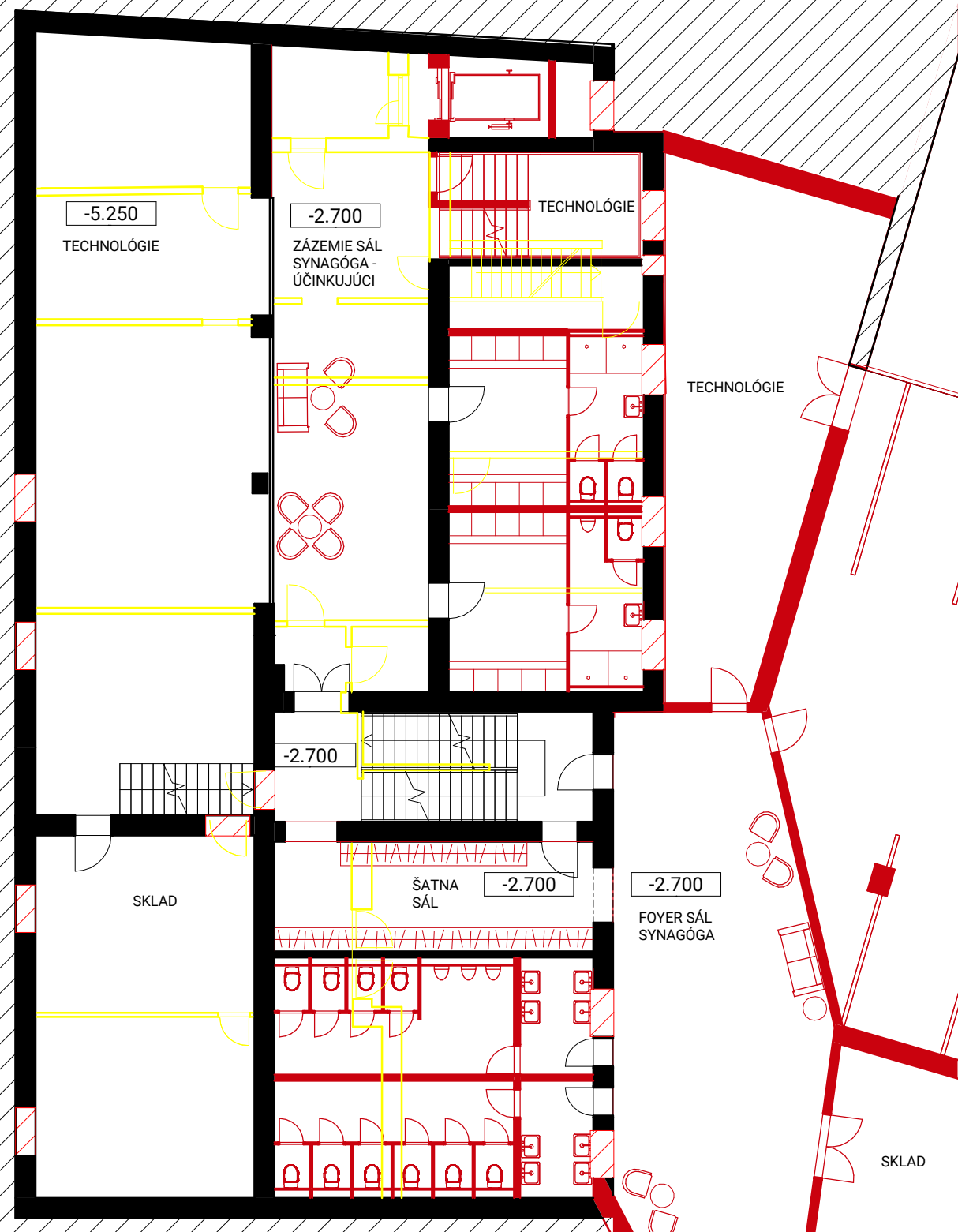
Kultúrne centrum si zachováva pôvodné členenie fasády vrátane rytmu okien. Obnoví sa pôvodná omietka, tentokrát v jemnom, menej výraznom bielom odtieni, ktorý potláča masívnosť objemu a necháva vyniknúť historické proporcie. Prístavba bude celopresklená, pričom bude využité matné sklo. To zabezpečí dostatok denného svetla pre multifunkčný sál a ateliéry, zároveň však zachová súkromie a vizuálny pokoj interiérov. V návrhu je zámerne zdôraznený kontrast medzi pôvodným a novým, medzi plnou hmotou a transparentnou ľahkosťou.

Fasády hotela sú navrhnuté z bielych tehál, ktoré vytvárajú subtilné vzory s jemnou dekoratívnosťou. Tieto motívy nadväzujú na výtvarný jazyk synagógy, v ktorej sa objavujú horizontálne pásy. Použitie bielej tehly zároveň zaručuje materiálovú a farebnú jednotu celého komplexu, podporuje celkovú jemnosť výrazu a necháva vyniknúť symbolickú hodnotu historického objektu.

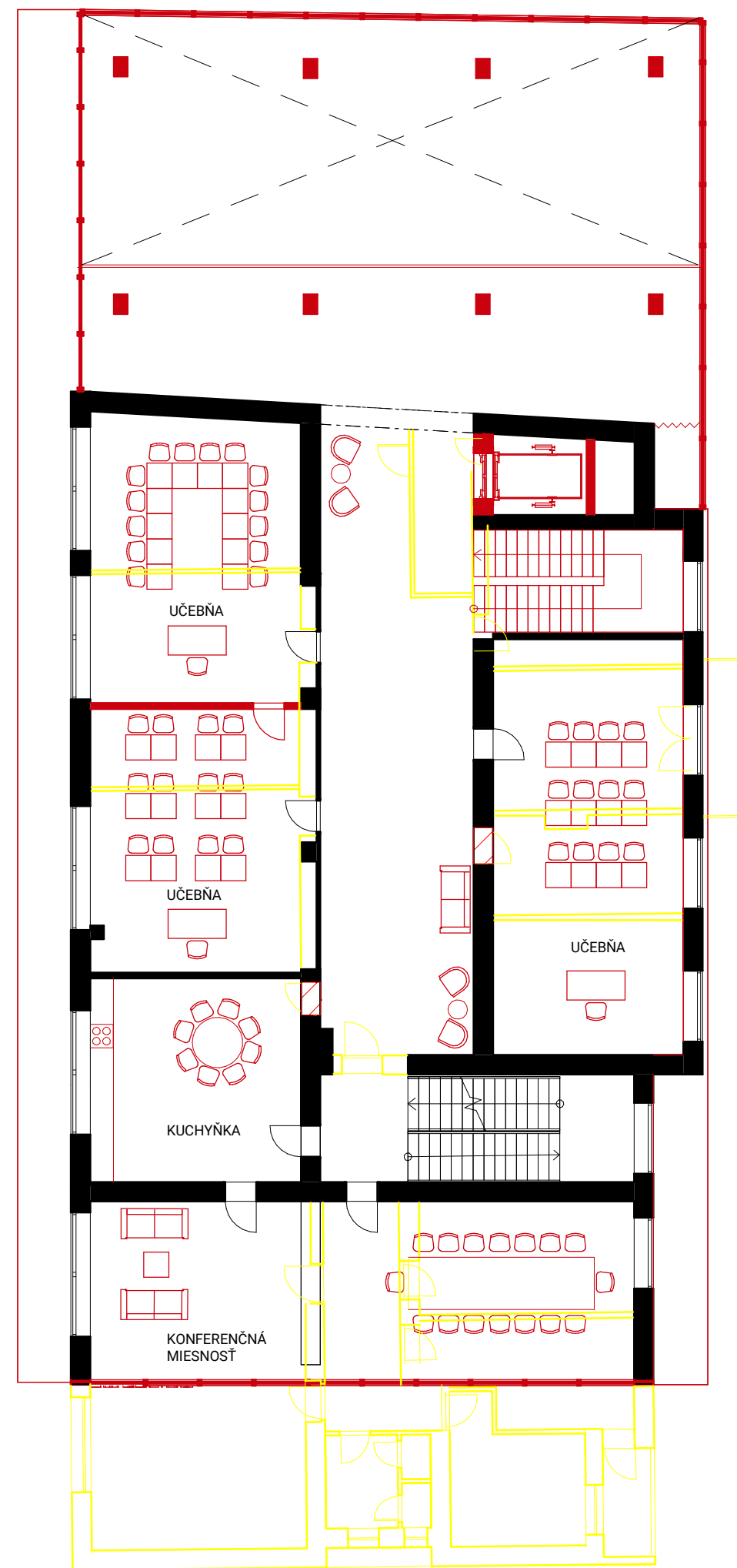
Oba objekty nadväzujú tradičný charakter územia a sú navrhnuté ako murované stavby z tehál so sedlovými strechami.

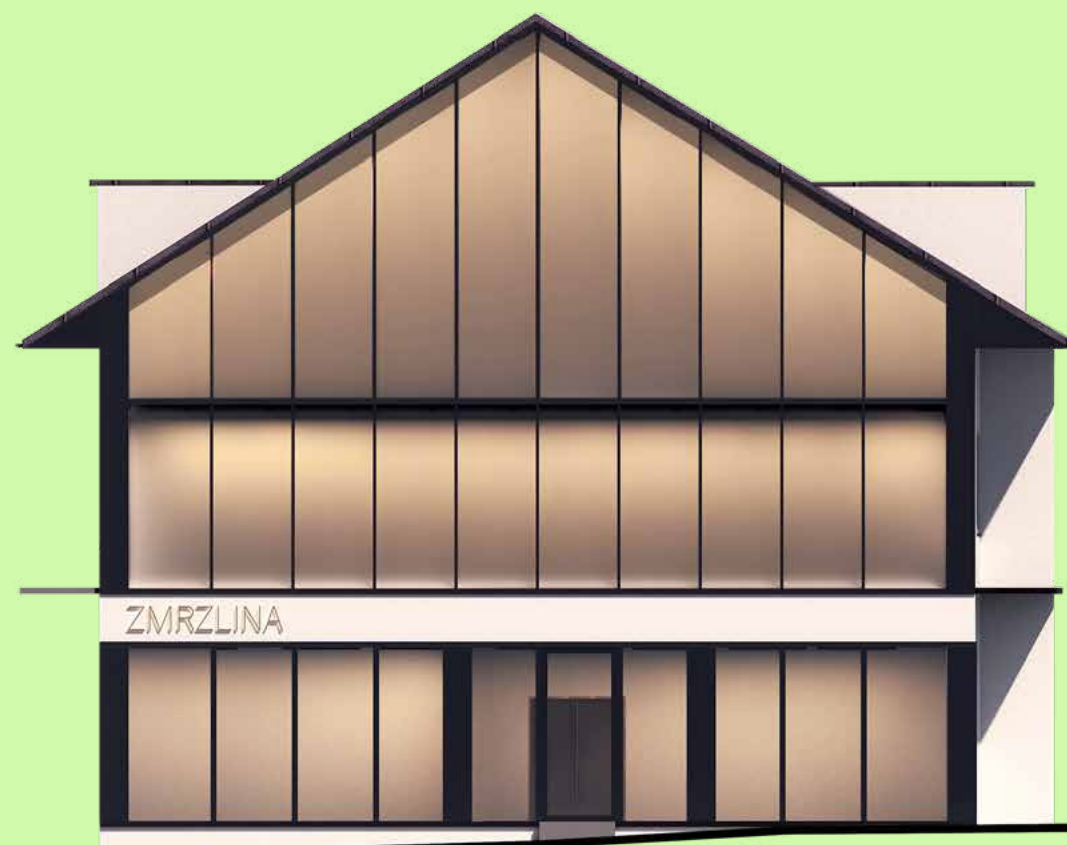

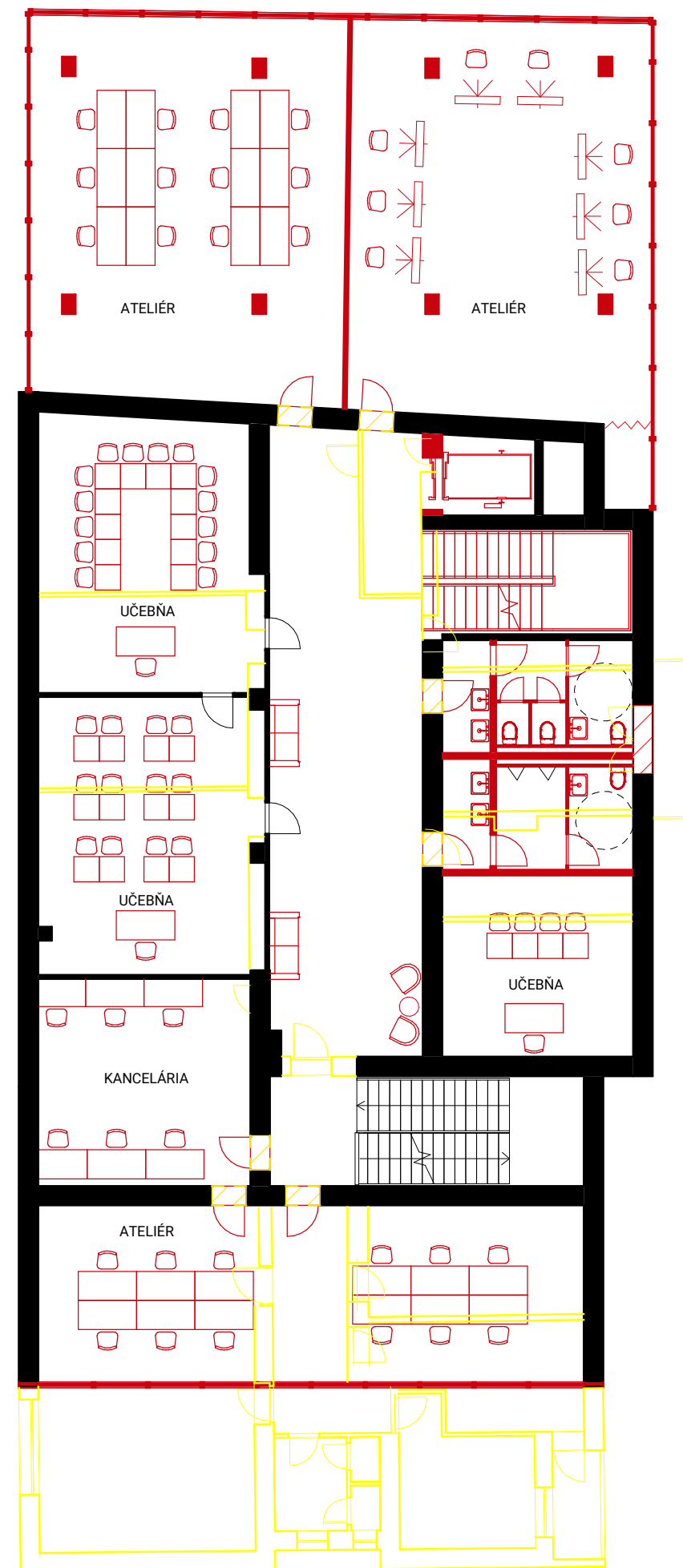
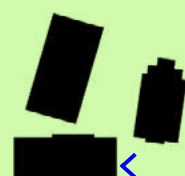
1PP KULTÚRNE CENTRUM 1:150

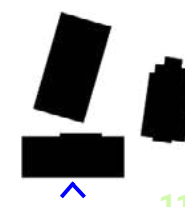
2NP KULTÚRNE CENTRUM 1:150

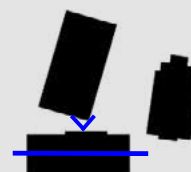
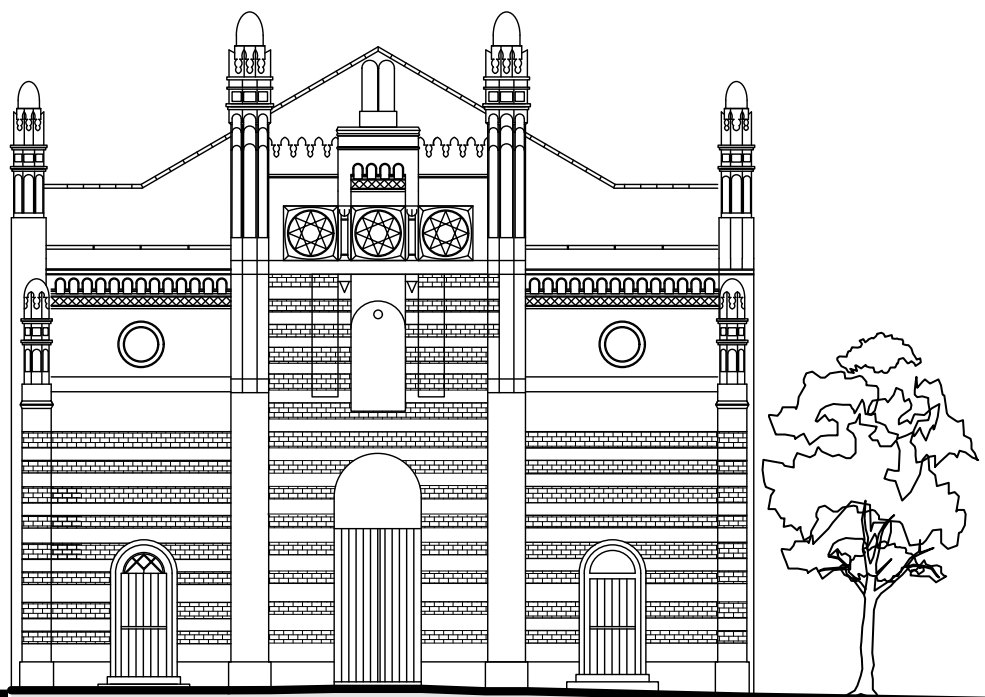
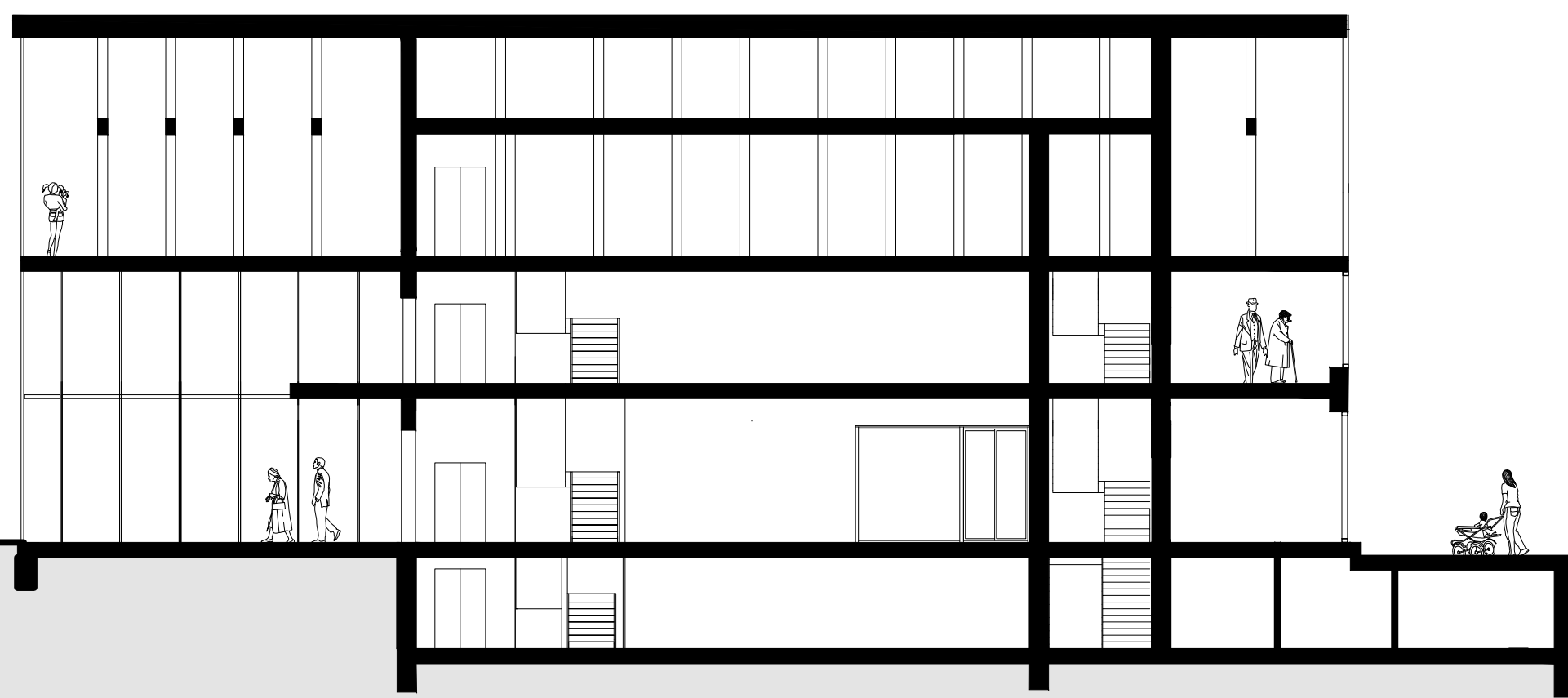

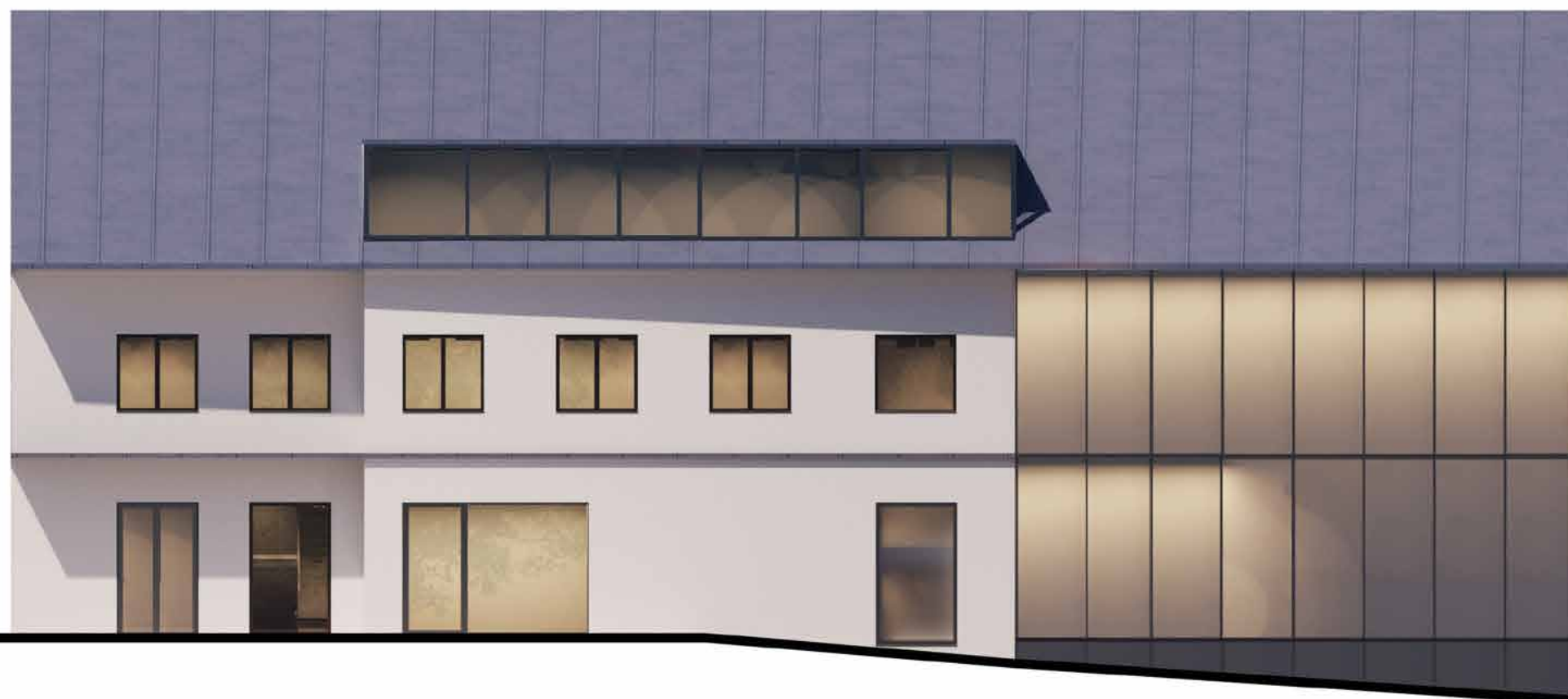
POHĽAD KULTÚRNE CENTRUM JUHOVÝCHOD

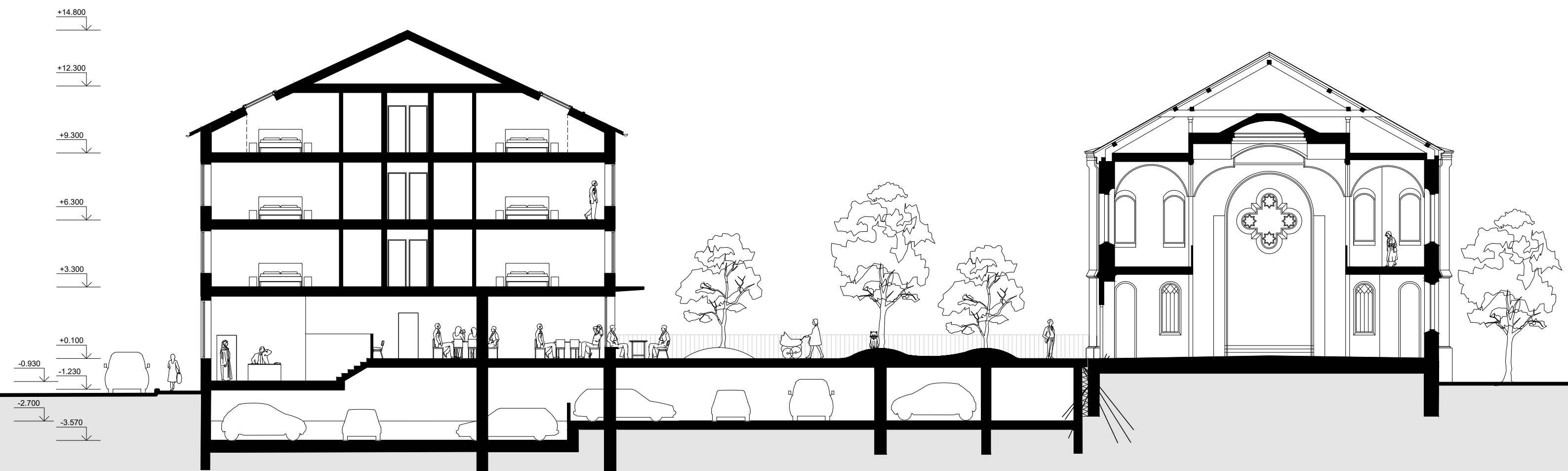

1PP KULTÚRNE CENTRUM 1:150

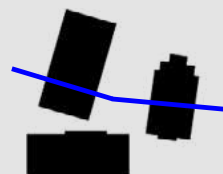

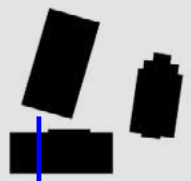
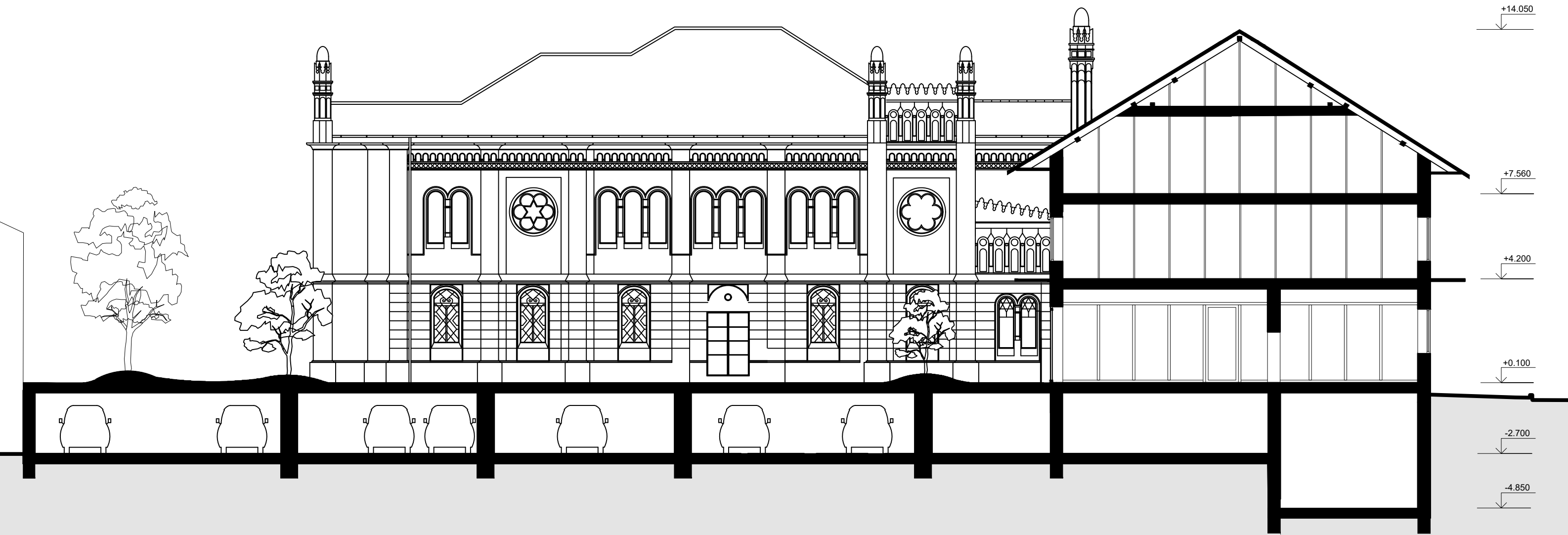

PRIEČNY REZ HOTEL A SYNAGÓGA

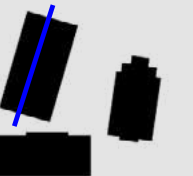
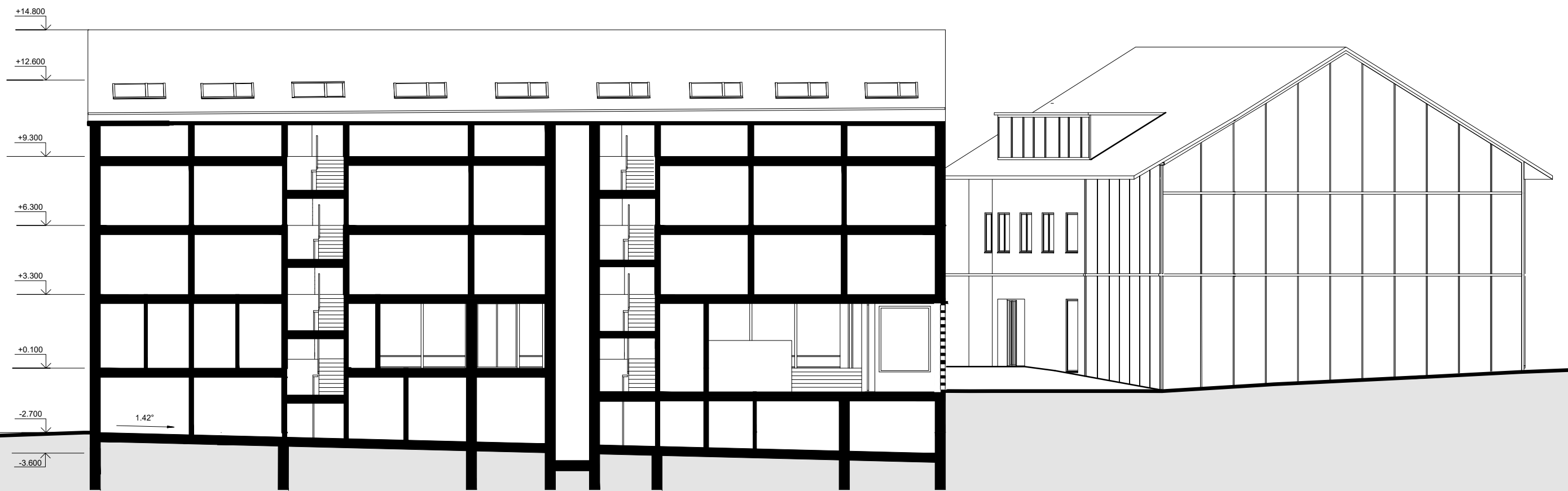

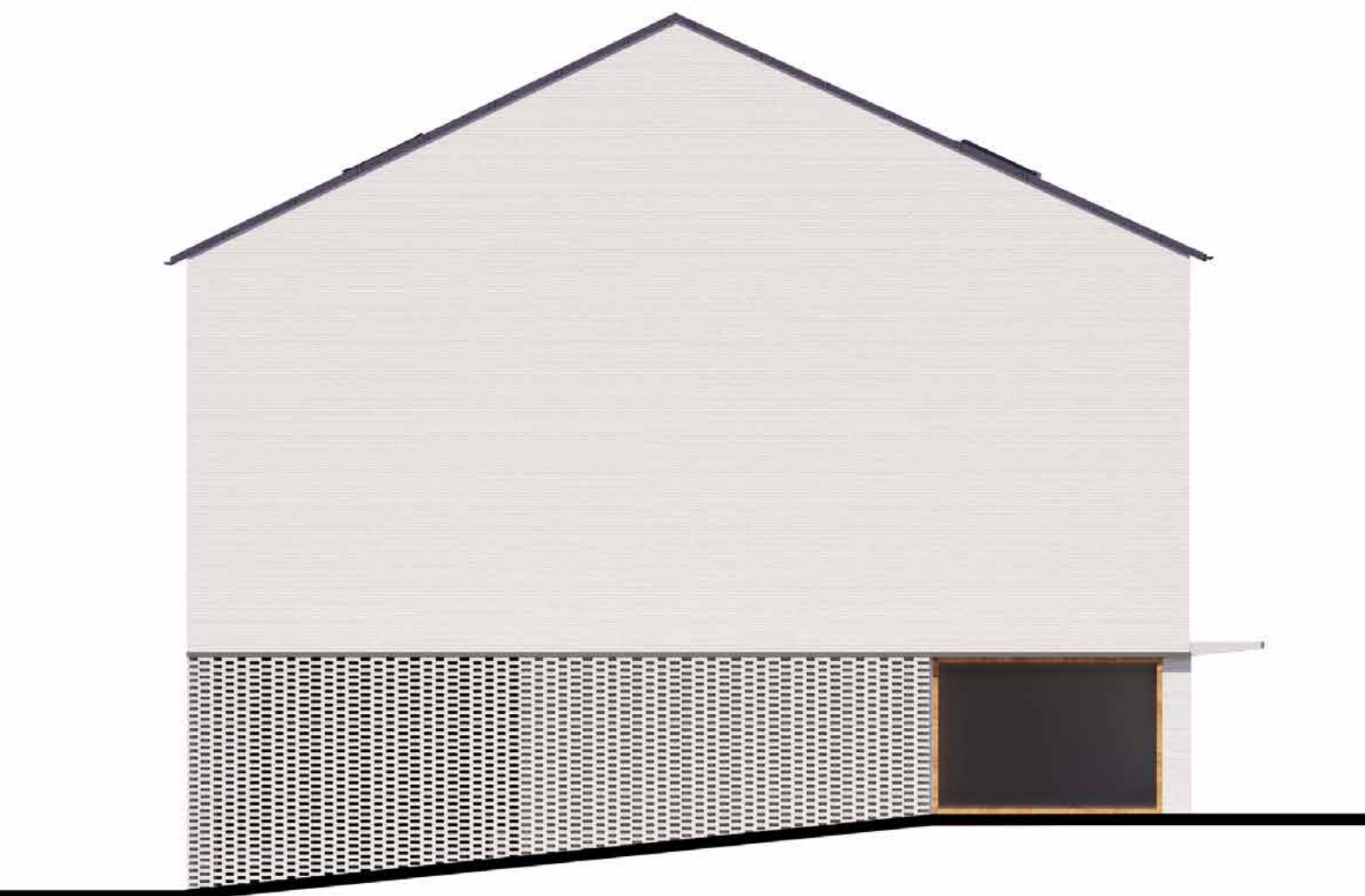

POHLAD HOTEL JUHOVÝCHOD

České vysoké učení technické v Praze, Fakulta architektury
Zadání diplomové práce
Mgr. program navazující

jméno a příjmení: Petra Rychtarčíková
datum narození: 24.5.2000
akademický rok / semestr: LS 2025
studijní program: Architektura a urbanismus
ústav: Ústav Navrhování II
vedoucí diplomové práce: Ing. arch. Štěpán Valouch

téma diplomové práce: Propojení
viz přihláška na DP

zadání diplomové práce:

1/ popis zadání projektu a očekávaného cíle řešení

Práce sa zameriava na obnovu synagógy vo Vrbovom návrhom nového využitia pre prospěch města . Cíelom je jej opätovné začlenenie do spoločnosti a záchrana pred chátraním.

2/

Pro AU/ součástí zadání bude jasně a konkrétně specifikovaný stavební program
Pro D/ součástí zadání budou jasně a konkrétně specifikované jednotlivé fáze projektu, které jsou nezbytnou součástí řešení

Stavební program zahrnuje přeměnu a přístavbu synagógy vo Vrbovom na kultúrne centrum s funkciami, ktoré prispejú k financovaniu projektu. Obnova rešpektuje historickú hodnotu stavby, pričom prístavba bude citlivo integrovaná do urbanistického kontextu a nadviaže na okolité budovy. Riešenie zohľadní existujúcu infraštruktúru, verejný priestor a pešie trasy, čím zabezpečí prirodzené prepojenie s mestom a jeho komunitným životom.

3/ popis závěrečného výsledku, výstupy a měřítka zpracování

Kompletná štúdiá, ktorá obsahuje analytickú časť (detálny popis zadania, analýzu vybraného územia, relevantné analýzy a referenčné projekty) a návrhovú časť (situácie, pôdorysy, rezy, pohľady a vizualizácie) v merítku podľa štandardu

4/ seznam dalších dohodnutých částí projektu (model)

Fyzický model zobrazujúci návrh a hmoty riešeného územia

Datum a podpis studenta 12.2.25 PR

Datum a podpis vedoucího DP

Datum a podpis děkana FA ČVUT

registrováno studijním oddělením dne

17.2.2025

[Signature]

12.2.25

[Signature]

ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE
FAKULTA ARCHITEKTURY

AUTOR, DIPLOMANT: Bc. Petra Rychtarčíková
AR 2024/2025, LS

NÁZEV DIPLOMOVÉ PRÁCE:
PROPOJENÍ (ČJ)
CONNECTION (AJ)

JAZYK PRÁCE: SLOVENSKY

Vedoucí práce:	Ing.arch. Štěpán Valouch	Ústav: Navrhování II
Oponent práce:	Ing.arch. Mária Maninová	
Klíčová slova (česká):	propojení, synagóga, rekonstrukce, kulturní centrum, hotel, kultura, oživení, Vrbové	
Anotace (česká):	Prepojenie v tejto práci chápem ako spojenie minulosti s prítomnosťou a budúcnosťou. Mnohé historické budovy časom stratili svoju funkciu a chátrajú, najmä náboženské a priemyselné stavby. Mojim cieľom je poukázať na ich potenciál a navrhnúť spôsob ich opätovného začlenenia do života mesta prostredníctvom novej funkcie. Na konkrétnom príklade revitalizácie nevyužívanej synagógy vo Vrbovom navrhujem oživenie celého územia prostredníctvom troch prístupov: rekonštrukcie, renovácie a novostavby. Synagóga, dnes nefunkčná, nadobúda nový význam ako multifunkčný sál v rámci rekonštruovaného kultúrneho centra, ktoré dopĺňajú ateliéry, klubovne a učebne. Tento spoločensko-kultúrny priestor vzniká rekonštrukciou bývalých internátov zaniknutej fabriky v okolí a je doplnený o novostavbu hotela s reštauráciou. Návrh sa snaží o realistické uchopenie, nielen architektonicky, ale aj funkčne a ekonomicky. Miesto, ktoré bolo kedysi centrom duchovného života, má potenciál opäť sa stať aktívnym bodom stretávania, kultúry a spoločenskej interakcie.	
Anotace (anglická):	In this work, I understand "connection" as the linking of the past with the present and future. Many historical buildings have lost their original function over time and have fallen into disrepair, especially religious and industrial structures. My goal is to highlight their potential and propose a way to reintegrate them into the life of the city through a new function. Using the specific example of the revitalization of an unused synagogue in Vrbové, I propose the rejuvenation of the entire area through three approaches: reconstruction, renovation, and new construction. The synagogue, currently non-functional, gains new meaning as a multifunctional hall within a reconstructed cultural center, complemented by studios, club rooms, and classrooms. This socio-cultural space is created through the reconstruction of former dormitories of a defunct factory in the vicinity and is further enhanced by the addition of a new hotel with a restaurant. The design aims for a realistic approach—not only architecturally, but also functionally and economically. A place that once served as a center of spiritual life has the potential to once again become an active hub of gathering, culture, and social interaction.	

Prohlášení autora

Prohlašuji, že jsem předloženou diplomovou prací vypracoval samostatně a že jsem uvedl veškeré použité informační zdroje v souladu s „Metodickým pokynem o etické přípravě vysokoškolských závěrečných prací.“

V Praze dne 18.5.2025

[Signature]
podpis autora-diplomanta

Tento dokument je nedílnou a povinnou součástí diplomové práce / portfolia a CD.

BIBLIOGRAFIA

KONZULTANTI

Ing.arch. Jan Stibral
Ing.arch. Šimon Semerák
Ing. Miloslav Smutek, Ph.D.
Ing. Marta Bláhová

TEXTOVÁ ČASŤ

- osobné rozhovory: Rastislav Jobu, Ľubomír Bosák, Jozef Žažo. Silvia Rychtarčíková

-SIDOROVÁ, Milota, ed. Nepredať! Zveľaďiť! Niekoľko spôsobov, ako revitalizovať nevyužívané budovy a areály vo verejnom vlastníctve. Bratislava: Nadácia Cvernovka, 2020. ISBN 978-80-973838-0-6.

- Mesto Vrbové. 2017. „Zmeny a doplnky č. 2 Územného plánu mesta Vrbové.“ November 2017. Prístup 10. februára 2025. https://www.vrbove.sk/wp-content/uploads/2017/11/02_ZaD_KOMPLEXNY.pdf.

- Piešťanské informačné centrum. n.d. "Vrbovská synagóga." Prístup 10. februára 2025. https://www.pic-piestany.sk/o-meste/pamiatky/detaily/?tx_kioscosmotron_pi1%5Bdetail%5D=0102330.

- HARČOVÁ, Katarína. Židovský cintorín vo Vrbovom. [online]. Denník N, 16. marec 2016 [cit. 19. 5. 2025]. Dostupné na: <https://dennikn.sk/blog/380191/zidovsky-cintorin-vo-vrbovom/>.

-Geodetický a kartografický ústav Bratislava. ZBGIS - Cadastral Map. Prístup Máj 12, 2025. <https://zbgis.skgeodesy.sk/mapka/sk/kataster/print?pos=48.620986,17.725307,18>.

- Jewish Encyclopedia. n.d. „Synagogue Architecture.“ Prístup 10. februára 2025. <https://www.jewishencyclopedia.com/articles/14161-synagogue-architecture>.

- Mesto Vrbové. 2017. „Zmeny a doplnky č. 2 Územného plánu mesta Vrbové.“ November 2017. Prístup 10. februára 2025. https://www.vrbove.sk/wp-content/uploads/2017/11/02_ZaD_KOMPLEXNY.pdf.

- Kubalová, Zuzana. 2022. „Jeľšavský kaštieľ predstavuje mikrohotel v čase. Rekonštrukcia mu priniesla novú funkciu aj ocenenie CE ZA AR.“ ASB.sk, 24. decembra 2022. Prístup 10. februára 2025.

- Dezeen. 2015. „Stereo Architektur converts Burckhardt machine factory into shared working space with house inside.“ Dezeen, 29. augusta 2015. Prístup 10. februára 2025.

- AMAA - Collaborative Office For Research And Development. 2018. „Studio in Arzignano.“ ArchDaily, 24. júla 2019. Prístup 10. februára 2025. <https://www.archdaily.com/921611/studio-in-arzignano-amaa>.

- earch.cz. 2020. „Z kulturní památky moderní kulturní centrum: Olomoucký Červený kostel získal po rekonstrukci odvážnou přístavbu.“ earch.cz, 20. augusta 2020. <https://www.earch.cz/architektura/clanek/z-kulturni-pamatky-moderni-kulturni-centrum-olomouce-cerveny-kostel-ziskal-po-rekonstrukci-odvaznou-pristavbu>.

- Archiweb.cz. 2020. „Stavbami roku jsou sídlo Lasvitu, věž v Kladně nebo přístavba domu v Kojetíně.“ Archiweb.cz, 5. októbra 2020. <https://www.archiweb.cz/n/souteze/stavbami-roku-jsou-sidlo-lasvitu-vez-v-kladne-nebo-pristavba-domu-v-kojetine>.

- Nuno Ferreira Capa | arquitectura e design. 2021. „Ancestral Church of Fraião.“ ArchDaily, 7. júna 2021. <https://www.archdaily.com/983193/ancestral-church-of-fraiao-nuno-ferreira-capa-arquitectura-e-design>.

- John Puttick Associates. 2024. „St Leonards Church Community Connection.“ ArchDaily, 16. septembra 2024. <https://www.archdaily.com/1021183/st-leonards-church-community-connection-john-puttick-associates>.

- Archiweek Urban Brussels. 2023. „Maniak Padoue 3.“ Archiweek Urban Brussels. <https://archiweek.urban.brussels/en/event/maniak-padoue-3>.

- B-juxta architecten. 2024. „Heilig Hart Church.“ B-juxta architecten. <https://b-juxta.be/projects/heilig-hart-church>.

-Vlaams Bouwmeester. 2024. „Herscheppen. Ontwerpend Onderzoek voor het Projectbureau Herbestemming Kerken 2016-2021.“ Vlaams Bouwmeester. <https://www.vlaamsbouwmeester.be/nl/mediatheek/herscheppen-ontwerpend-onderzoek-voor-het-projectbureau-herbestemming-kerken-2016-2021.->

Výmenníky. n.d. „Výmenník Ľudová.“ [online] Prístup 30. marca 2025. <https://vymenniky.sk/vymennik-ludova/>

-B-juxta. Heilig Hart Church [online]. 2024. Dostupné z: <https://b-juxta.be/projects/heilig-hart-church>

-Mestská časť Bratislava-Staré Mesto. n.d. „Pistoriho palác.“ Prístup 30. marca 2025. <https://www.staremesto.sk/23186/pistoriho-palac>.

- KC Kláštor, Kultúrno-kreatívne centrum Kláštor Rožňava, prístup 20. máj 2025, <https://kcklastor.sk/>.

- Kubalová, Zuzana. Jelšavský kaštieľ predstavuje mikrohotel v čase. Rekonštrukcia mu priniesla novú funkciu aj ocenenie CE ZA AR [online]. ASB.sk, 24. decembra 2022 [cit. 2025-05-21]. Dostupné na: <https://www.asb.sk/architektura/jelsavsky-kastiel-predstavuje-mikrohotel-v-case-rekonstrukcia-mu-priniesla-novu-funkciu-aj-ocenenie-ce-za-ar>

-Carles Enrich Studio. Espai Santa Eulàlia [online]. [cit. 2025-05-21]. Dostupné na: <https://carlesenrich.com/projects/es-pai-santa-eulalia/>

OBRÁZKOVÁ ČASŤ

1 -Pistoriho palác. n.d. „Fotografie – Facebook stránka.“ Prístup 30. marca 2025. https://www.facebook.com/Pistorihopalac/photos_by?locale=cs_CZ

2 -Pistoriho palác. n.d. „Fotografie – Facebook stránka.“ Prístup 30. marca 2025. https://www.facebook.com/Pistorihopalac/photos_by?locale=cs_CZ

3-Pistoriho palác. n.d. „Fotografie – Facebook stránka.“ Prístup 30. marca 2025. https://www.facebook.com/Pistorihopalac/photos_by?locale=cs_CZ

4 -Mestská časť Bratislava-Staré Mesto. n.d. „Pistoriho palác.“ Prístup 30. marca 2025. <https://www.staremesto.sk/23186/pistoriho-palac>.

5-Výmenníky. n.d. „Výmenníky – Facebook stránka.“ Prístup 30. marca 2025. <https://www.facebook.com/vymenniky>.

6- Výmenníky. n.d. „Výmenníky – Facebook stránka.“ Prístup 30. marca 2025. <https://www.facebook.com/vymenniky>.

7- -Výmenníky. n.d. „Výmenníky – Facebook stránka.“ Prístup 30. marca 2025. <https://www.facebook.com/vymenniky>.

8- Výmenníky. n.d. „Výmenník Ludová.“ Prístup 30. marca 2025. <https://vymenniky.sk/vymennik-ludova/>

9- Jana Močková, „Spustnutému kláštoru dali nový život. Mnohí im neverili, že sa chcú starať o niečo, čo im nepatrí.“ Denník N, 14. september 2020, <https://dennikn.sk/2037696/spustnutemu-klastoru-dali-novy-zivot-mnohi-im-neverili-ze-sa-chcu-starat-o-nieco-co-im-nepatri/>.

10- SITA. „Coworking trochu inak. Alternatívu kancelárie nájdete aj v historickom kláštore.“ ASB.sk, 30. august 2021. <https://www.asb.sk/architektura/coworking-trochu-inak-alternativu-kancelarie-najdete-aj-v-historickom-klastore>.

11- Kávičkári.sk. „KC Kláštor v Rožňave: Od františkánskeho rádu cez starobinec až ku kreatívno-kultúrnemu centru s kaviarňou.“ Kávičkári.sk, 15. február 2022. <https://kavickari.sk/kc-klastor-v-roznave-od-frantiskanskeho-radu-cez-starobinec-az-ku-kreativno-kulturnemu-centru-s-kaviarnou/>.

12- KC Kláštor, Kultúrne-kreatívne centrum Kláštor Rožňava, prístup 20. máj 2025, <https://kcklastor.sk/>.

13-19 -B-juxta. B-juxta [online]. [cit. 2025-05-21]. Dostupné na: <https://b-juxta.be/>

20 -Archiweek Urban Brussels. 2023. „Maniak Padoue 3.“ Archiweek Urban Brussels. <https://archiweek.urban.brussels/en/event/maniak-padoue-3>.

21- B-juxta. Heilig Hart Church [online]. 2024. Dostupné z: <https://b-juxta.be/projects/heilig-hart-church>
22-23 -Van der Meulen, Marcus. Baudelo Abbey or a Gothic Revival in Ghent, Belgium [online]. 2017. Dostupné na: https://www.academia.edu/39091956/Baudelo_Abbey_or_a_Gothic_Revival_in_Ghent_Belgium_FRH_feature_article_2017

24-25 -B-juxta. Sint-Pieterskerk De Panne [online]. [cit. 2025-05-21]. Dostupné na: <https://b-juxta.be/projects/sint-pieterskerk-de-panne>

26- Pekárková, Adela. Klenoty Malaciek: Tajomná pálenica, maurská synagóga a barokový kaštieľ [online]. Bratislavský samosprávny kraj, 28. mája 2022 [cit. 2025-05-21]. Dostupné na: <https://bratislavskykraj.sk/klenoty-malaciek-tajomna-palencia-maurska-synagoga-a-barokovy-kastiel/>

27- Vávrová, Livia. Šaštínska synagóga [online]. Región Záhorie – rozmanitá zem, 21. októbra 2024 [cit. 2025-05-21]. Dostupné na: <https://regionzahorie.sk/sastinska-synagoga/>

28-29 -Základná umelecká škola Malacky. Fotogaléria [online]. [cit. 2025-05-21]. Dostupné na: <https://zusmalacky.edupage.org/album/>

30-31- Synagógy Slovenska. Synagóga Šaštín-Stráže [online]. [cit. 2025-05-21]. Dostupné na: <https://synagogyslovenska.sk/synagogy/existujuce/sastin.html>

32-35- Vrbové Online. Vrbové Online [online]. Facebook, [cit. 2025-05-21]. Dostupné na: <https://www.facebook.com/vrbove/>

36- - Jewish Encyclopedia. n.d. „Synagogue Architecture.“ Prístup 10. februára 2025. <https://www.jewishencyclopedia.com/articles/14161-synagogue-architecture>.

37-42 -Synagógy Slovenska. Mapy synagóg [online]. [cit. 2025-05-21]. Dostupné na: <https://synagogyslovenska.sk/mapy/mapy-synagog.html>

43 -Kubalová, Zuzana. Jelšavský kaštieľ predstavuje mikrohotel v čase. Rekonštrukcia mu priniesla novú funkciu aj ocenenie CE ZA AR [online]. ASB.sk, 24. decembra 2022 [cit. 2025-05-21]. Dostupné na: <https://www.asb.sk/architektura/jelsavsky-kastiel-predstavuje-mikrohotel-v-case-rekonstrukcia-mu-priniesla-novu-funkciu-aj-ocenenie-ce-za-ar>

44 -earch.cz. 2020. „Z kulturní památky moderní kulturní centrum: Olomoucký Červený kostel získal po rekonstrukci odvážnou přístavbu.“ earch.cz, 20. augusta 2020. <https://www.earch.cz/architektura/clanek/z-kulturni-pamatky-moderni-kulturni-centrum-olomouce-cerveny-kostel-ziskal-po-rekonstrukci-odvaznou-pristavbu>.

45 - Synagóga Trenčín. Synagóga Trenčín [online]. Facebook, [cit. 2025-05-21]. Dostupné na: <https://www.facebook.com/Synagogatrencin>

46-47 -Kubalová, Zuzana. Jelšavský kaštieľ predstavuje mikrohotel v čase. Rekonštrukcia mu priniesla novú funkciu aj ocenenie CE ZA AR [online]. ASB.sk, 24. decembra 2022 [cit. 2025-05-21]. Dostupné na: <https://www.asb.sk/architektura/jelsavsky-kastiel-predstavuje-mikrohotel-v-case-rekonstrukcia-mu-priniesla-novu-funkciu-aj-ocenenie-ce-za-ar>

48-49 -AMAA – Collaborative Office For Research And Development. Studio in Arzignano [online]. ArchDaily, 24. júla 2019 [cit. 2025-05-21]. Dostupné na: <https://www.archdaily.com/921611/studio-in-arzignano-amaa>

50-54 -Synagóga Trenčín. Synagóga Trenčín [online]. Facebook, [cit. 2025-05-21]. Dostupné na: <https://www.facebook.com/Synagogatrencin>

55-58 -Carles Enrich Studio. Espai Santa Eulàlia [online]. [cit. 2025-05-21]. Dostupné na: <https://carlesenrich.com/projects/espai-santa-eulalia/>

59 -earch.cz. 2020. „Z kulturní památky moderní kulturní centrum: Olomoucký Červený kostel získal po rekonstrukci odvážnou přístavbu.“ earch.cz, 20. augusta 2020. <https://www.earch.cz/architektura/clanek/z-kulturni-pamatky-moderni-kulturni-centrum-olomouce-cerveny-kostel-ziskal-po-rekonstrukci-odvaznou-pristavbu>.

60 - Nuno Ferreira Capa | arquitectura e design. 2021. „Ancestral Church of Fraião.“ ArchDaily, 7. júna 2021. <https://www.archdaily.com/983193/ancestral-church-of-fraiao-nuno-ferreira-capa-arquitectura-e-design>.

61 - John Puttick Associates. 2024. „St Leonards Church Community Connection.“ ArchDaily, 16. septembra 2024. <https://www.archdaily.com/1021183/st-leonards-church-community-connection-john-puttick-associates>.

62 -Vlaams Bouwmeester. 2024. „Herscheppen. Ontwerpend Onderzoek voor het Projectbureau Herbestemming Kerken 2016-2021.“ Vlaams Bouwmeester. <https://www.vlaamsbouwmeester.be/nl/mediatheek/herscheppen-ontwerpend-onderzoek-voor-het-projectbureau-herbestemming-kerken-2016-2021.->

64- Archiweb.cz. 2020. „Stavbami roku jsou sídlo Lasvitu, věž v Kladně nebo přístavba domu v Kojetíně.“ Archiweb.cz, 5. októbra 2020. <https://www.archiweb.cz/n/souteze/stavbami-roku-jsou-sidlo-lasvitu-vez-v-kladne-nebo-pristavba-domu-v-kojetine>.

stafáž vizualizácie- OpenAI. (2023). ChatGPT (GPT-4) [Large language model]. <https://chat.openai.com>

Ďakujem Štěpánovi, Honzovi a Šimonovi za skvelé vedenie diplomovej práce a za všetko, čo ma počas rokov naučili.

Ďakujem všetkým kamarátom, vďaka ktorým stáli dlhé dni a noci práce počas šiestich rokov na škole za to.

A nadovšetko ďakujem svojim blízkym, že to so mnou počas štúdia vydržali a poskytovali mi nekonečnú podporu, aj keď som nedokázala byť vždy prítomná.

